LAIKAS Nr.94 AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 17 DE JULIO — LIEPOS 17 D. 1953 M.

Muštynės Kremliuje

VILKAS SUDRASKĖ VILKĄ

Seniai buvo laukta žinia, kad trys Kremliaus ponai negali būti lygūs. Vienas ar kitas turi kristi. Ir šiuo metu didžiausia pasaulio sensacija, kad galingasis ir žiaurusis georgijanas policijos viršininkas ir sovietinis vidaus reikalų ministeris L. Berija paskelbtas valstybės išdaviku ir partijos priešu. Tai paskelbė ne kuris kitas, o pats jo draugas Malenkovas. Bet ta žinia jau galėjo būti paskelbta ir anksčiau, nes buvo ašku, kad vienas iš jų turės kristi. Negali būti dviejų diktatorių drauge.

Berijos apkaltinimas komunistų partijos ir sovietų valdžios priešu bei kapitalistinio pasaulio draugu yra dar vienas reikšmingas sovietinės tvarkos įrodymas Vakarų pasauliui. Juk jis savo rankose turėjo policiją, kurios bijo visi vergų krašto gyventojai. Jo rankose buvo visos vergų stovyklos, kur tūkstančiai mūsų brolių neša sunkią našta ir laukia mirties. Jo rankose buvo taip pat ir atominės energijos vystymo priežiūra, turinti įgąsdinti Vakarus. Dėlto sunku spėti, kas yra pirmasis, kuris išdrįso prieš jį pakelti ranką — Malenkovas ar Molotovas. Vienas ir kitas yra pasižymėję žiaurumu nemažiau, kaip jų nuverstasis draugas, bet Molotovas turi daugiau patirties ir šalto apskaičiavimo, nes jis yra tai įsigijęs dar iš revoliucijos laikų. Dėlto netektų nustebti, kad kurią dieną Molotovas ir Malenkovą apskelbs valstybės priešu. Tačiau kai kurie sovietinių klausimų žinovai tvirtina, kad šį kartą gali iškilti ir kariniai žmonės, kaip Bulganinas ar Žukovas. Bet taip pat jie gali būti greitai ir nušalinti, kaip "neištikimi", jei nesuskubs patys į savo rankas valdžios vairo nutverti. Įdomu taip pat, kad Višinskis buvo staigiai iš JTO pašauktas Maskvon. Gal jam ten vėl bus pavestos vyriausiojo prokuroro pareigos, kad galėtų įscenizuoti savo draugų teismą ir prisipažinimus, o gal, kaip spėja kiti, ir jam teks atsisėsti kartu su Berija į kaltinamųjų suolą.

Šiaip ar taip, kol kas dar tikslesnių žinių Vakarai neturi. Tačiau pasaulio politikos kelias santykyje su Kremliumi gali pakrypti kita linkme. Kad ta linkmė pagerėtų mūsų atžvilgiu, nereikia taip greit norėti, bet ji ilgainiui turės keistis. Gali būti ir taip, kaip spėlioja kai kurie vakariečių politiniai komentatoriai, kad Rusijos vidaus nesutarimai pagreitins pavergtųjų kraštų išsilaisvinimą. Reikia manyti, kad naujoji politinė kryptis greitu laiku paaiškės bent savo pradiniuose planuose.

ČILĖS PREZIDENTAS ARGENTINOJE

Nemažos reikšmės turi ir liepos 6 d. Čilės prezidento gen. Ibañez atvykimas į Argentiną bei jo dalyvavimas šio krašto Nepriklausomybės šventės iškilmėse liepos 9 d. Tiek anksčiau Argentinos prez. Perono Čilėje, tiek dabar Čilės preidento apsilankymas Argentinoje turi didesnės reikšmės negu vieni du šie kraštai apima. Šių dviejų kraštų ekonominė ir draugiškumo sutartis savo apimtimi siekia toli už šių kraštų. Tai yra pradžia tam tikro Pietų Amerikos valstybių bloko, kuris turės stipresnį žodį bendruose valstybių santykiuose. Dėlto į šiuos du vizitus ir kituose kraštuose žiūrima kaip į didelį politinį pasireiškimą, siekiantį ir tolimesnių tikslų, būtent ekonominio savistovumo ir politinio prestyžo.

Prancūzai sudarė vyriausybę, bet dabar dėl vyriausybės sudarymo eina atkakli kova Italijoje. De Gasperiui nepavyksta sudaryti pakankamai stiprų bloką, kad galėtų pravesti savo reformas. Korėjoje susitarimo nėra, nes korėjiečiai nenori likti tik svetimųjų įrankiais. Tačiau galima laukti, kad didįjį siaubą keliančio krašto vidaus sukrėtimai palengvins greičiau išspręsti kai kuriuos Vakarų klausimus.

P. S.

Indijos gyvenotjai taip žuvauja. Da ugeliui tūkstančių tai sudaro pragyvenimo šaltinį. JT dabar jiems pristato tobulesnių žūklavimo įrankių

TRYS MINISTERIAI TARIASI WASHINGTONE

Neįvykus trijų "didžiųjų" pasitarimams Bermudose ar Londone, pradėti trijų užsienių reik. ministerių pasitarimai Washingtone del politikos suderinimo. Dulles ir Bidault atstovauja JAV-bes ir Prancūziją, o Salisbury laikinai eina sergančio Anglijos užs. reik. min. Edeno pareigas ir dalyvauja pasitarimuose. Nei planai, pagal kuriuos pasikalbėjimai vyksta, nei ligšiolinių pasikalbėjimų turinys nėra žinomi. Bet pagal reporterių pranešimus, reikia manyti, kad amerikiečiai nori pravesti savo nusistatymą Europoje, kur kraštai labiau pastaruoju metu palinko į susiskaldymą. Manoma, kad vėliau bus svarstomas planas, pagal kurį turėtų eiti keturių pasitarimai. Tokį planą turės visi sutartinai nustatyti ir pasitarimuose jo laikytis, kad būtų bendras ir vieningas frontas prieš sovietus. Pastarųjų dienų įvykiai sovietinėje pasaulio dalyje, — Berijos kritimas ir sukilimai pavergtuose kraštuose, —turės daug reikšmės ir gali pakeisti visų pasitarimų eigą.

Kiti apie mus, mes apie save...

I

Nesenai Argentinoje gudų bendruomenė išleido knygą ispanų kalba, užvardintą „Gudija ir gudai Argentinoje". Storokas leidinys, gerame popieriuje, taisyklinga ispanų kalba, daro neblogą įspūdį. Kaip gudų kaimynai iš Europos, panašų Argentinos visuomenės supažindinimo su gudais žygį galėtumėm tik pasveikinti. Deja, pavarčius leidinio lapus, randame eilę keistų, neatsakingų iškraipymų, o vietomis tiesiog suklastojimų Lietuvos sąskaiton.

Pirmoj eilėj, Vytis, labai panašus į mūsų, pristatomas kaip Gudijos tautinis ženklas. Del to dar pusė bėdos, — jei jie nesugebėjo sukurti ką nors savo, galėtumėm jiems Vytį kuriam laikui paskolinti. Nežinoma tik, ar šiuo atveju buvo prašytas reikalingas leidimas...

Tenka, tačiau, daug rimčiau atsižvelgti į Gudijos „praeities" aprašymą, kuriame tiesioginiai paliečiama ir Lietuvos praeitis. Pagal kalbamą leidinį, senoji Lietuva „prasidėjo" Algirdo laikais, kuris buvęs gudų kilmės kunigaikštis. Anoji „Lietuvių-Gudų kunigaikštija" nieko bendro neturinti su dabartine Lietuva. Girdi, iš lietuvių pusės kunigaikštiją sudaré pagoniškos žemaičių ir aukštaičių kiltys, visiškoje aukštesnės gudų kultūros įtakoje ir vadovybėje...

Gudijos žemėlapy, telpančiame labai žymioj vietoj, „nukandamas" ir įjungiamas į „tikrosios Gudijos" ribas visas Vilniaus kraštas su Lietuvos sostine.

Jei Lietuva dabar būtų laisva ir nepriklausoma, iš visų šių pasakojimų galėtumėm tik pasijuokti. Tačiau, esame panašioj padėty, kaip ir gudai, tik tuo skirtumu, kad gudų yra apie 18.000.000, gudai turi savo atstovus, nors ir po bolševikų sparnu, Jungtinėse Tautose, tuo tarpu kai tiek baltieji, tiek raudonieji visame pasaulyje varo gana veiklią propagandą, kurioje labai nepalankūs atsiliepimai tenka Lietuvai, kaip jau gavome matyti iš virš paminėto leidinio.

II

Suprantama, kad, ginant mūsų gyvybinius tautos reikalus, sveikiausia būtų su gudais atvirai išsiaiškinti ir mėginti susitarti. Kiek žinau, Lietuvos atstovai Europoje ir Amerikoje to ir siekia. Iš kitos pusės, tačiau, yra būtinas reikalas tuoj pat atsakyti gudams ir kitiems toje pačioje srityje, kurioje jie mus neigiamai paliečia, šiuo atveju — spausdintu žodžiu. Deja, atsakyti néra kaip. Ne tik neturime jokio panašaus leidinio apie Lietuvą ispanų kalba, bet nesame ir pajėgūs jį išleisti. Kaį kas gal pasakys: — kągi daro Bendruomenė, LICA ir kt. mūsų organizacijos? Tai ir yra nelaimė, kad lietuviškos visuomenės abuojumas bendrom pastangom mūsų tautiniais reikalais iki šiol neleido išvystyti tinkamo veikimo. Né viena iš mūsų organizacijų nepajėgtų išleisti 2.000—3.000 pesų kad ir virš minėtam, būtinai reikalingam, propagandiniui leidiniui. Gudai gi reikalingas lėšas suaukoja. Pasėkoje — šiandien gudų esame viešai apšiaukiami pastarųjų pastumdėliais, rytoj gal panašiai mus išgarsins lenkai, patys, negalėdami tinkamai atsakyti, tokiais visuomenės akyse ir pasiliksime.

Ar nevertėtų kiekvienam tautiečiui persitikrinti ir rimtai įvertinti organizuoto veikimo pastangas?

Kovas.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

NAUJI VALYMAI PABALTIJY

Amerikiečių telegramų agentūrų AP ir UP, taip pat vokiečių telegramų agentūros DPA perduotą žinią apie tai, kad komunistų partijos vadovybė papeikė Lietuvos KP vadovybę ir vad. „ministerių tarybą", paskelbė visa eilė amerikiečių, vokiečių ir kt. kraštų spaudos organų. "Rochester Democrat and Chronicle" birželio 18 d. pažymi, kad okupantai įsaké pravesti drastiškus valymus Pabaltijos kraštų partijose ir kom. vyriausybėse. Šiuos valymus amerikiečių spauda mėgina sieti su L. F. Melnikovo, komunisto Nr. 1, atleidimu iš eitųjų sekretoriaus pareigų Ukrainoje. „Frankfurter Rundschau", pasiremdama didžiosios amerikiečių telegramų agentūros UP pranešimu, pažymi: surasta "satmbių trūkumų ir klaidų Lietuvos ir Ukrainos kolektyviniame ūkininkavime". Komunistų partijos plenumo susirinkime Vilniuje buvo atvirai išdiskutuotos klaidos, padarytos pravedant žemės ūkio sukolektyvinimą. Konstatuota, kad nebuvo įvykdyti svarbūs partijos nutarimai. Taip pat plačiosios masės nebuvo kaip reikiant politiškai įsąmonintos, kokios svarbios yra žemės ūkio sukolektyvinimui partijos įsakytosios priemonės. Wuppertalyje leidžiamas „General Anzeiger" praneša, kad **Lietuvos kp centro komitetas išleido reikalingus patvarkymus, jog politiniame darbe, taip pat valstybinių ir kultūrinių institucijų kontroléje „būtų pašalintos konstatuotos stambios klaidos".** Londono politiniai sluoksniai tose priemonése, kurių buvo imtasi Lietuvoje, praveda lygiagretę su įvykiais Ukrainoje. „Berliner Morgenpost" nurodo, kad papeikimas palietęs ypačiai Lietuvos komunistinės „ministerių tarybos" narius. „Mannheimer Morgen" pastebi, kad okup. Lietuvos kp vadovybei buvo prikišta, jog nukrypusi nuo „Lenino-Stalino politinės linijos". Šveicarų "Baseler Nachrichten" aiškina priežastis, **kodėl per prasidėjusią Pabaltijy valymo bangą buvo nušalinti Lietuvos kaimynų šiauréje dar netaip seniai paskirtieji vidaus reikalų ministeriai — Estijoje gen. V. Moskalenka ir Latvijoje gen. Kovalčiukas.** Pirmąjį pakeité ligi tol palitiniam gyvenime nieku nepasižyméjęs estų komunistas Michailas Krasmanas, o antrąjį — latvių komunistų vadas Janis Zujanis. Dienraštis daro išvadą, kad **šie pakeitimai buvo padaryti vykdant Berijos patvarkymus,** kuriais iš naujo patikrinamos SSSR saugumo priemonės. Tačiau neatrodo, kad Pabaltijo kraštuose politika būtų švelninama. Jie ir toliau bus intensyviai rusinami. Kovojantieji su tuo, jų tarpe ir lietuviai, deportuojami į Rusijos gilumą.

Po Lietuvos, Ukrainos ir Gruzijos amerikiečių tel. ag. AP žiniomis, **Maskvos radijas birželio 28 d. smarkiai užsipuolé latvių komunistų vadus.** Ir ten rasta "nepateisinamų klaidų politiniame darbe, taip pat ūkinio ir kultūrinio gyvenimo kūrime, ideologinéje srityje."

PABALTIJYS — DRAUDŽIAMOJI ZONA

Bolševikams paskelbus, kad jie atšaukia užsienio diplomatams suvaržymus keliauti po Rusiją, Amerikos radijai dėl to pastebi, kad ir toliau palieka visa eilė suvaržymų, kur jiems neleidžiama vykti. Faktiškai jie galės dabar lengviau nuvykti į Juodosios jūros kurortus, tačiau negalės vykti nei į Lietuvą su kitomis Pabaltijo valstybėmis, nei į karinės pramonės ar draudžiamąsias sritis, kur yra darbo vergų stovyklos. O jų Sovietų Sąjungoje yra visose srityse labai daug. Prie draudžiamųjų sričių priskirtas taip pat Baltijos pajūris, vakarinė Ukraina ir tos srityse, kur vyksta aktyvus partizanų pasipriešinimas. (E.)

*** Prie Lietuvos ir lietuvių vardo** išgarsinimo tarp amerikiečių daug prisidėjo Am. Liet. Tautinės Sąjungos suruoštas lietuvių sąskrydis Washingtone. Gausiai susirinkę JAV senatoriai, kongreso nariai, žymūs visuomenės veikėjai ir spaudos žmonės buvo per ta proga suruoštą karaliaus Mindaugo vainikavimo 700 m. sukakties minėjimą supažindinti su garbinga Lietuvos valstybės praeitimi, meno ir kultūros laimėjimais. Meno parodai vadovavo dail. K. Jonynas, o čiurlionio meno ansamblis, diriguojamas A. Mikulskio, suruošė puikų koncertą. Lietuvių spauda šį sąskrydį vadina istoriniu. "Dar Kolumbas, Amerikos atradėjas, nebuvo gimęs, o karaliaus Mindaugo kardas jau žvangėjo Europoje", pareiškė A. Olis. Sąskrydžio iškilmių garbės pirmininku buvo viceprez. Nixonas. Lietuvių draugas ats. gen. Wedemeyeris pasaké gražią sveikinimo kalbą, kuria pasidžiaugé Amerikos lietuvių įnašu į JAV gyvenimą Gražų sveikinimo žodį per gen. Wedemeyerį atsiunté taip pat prez. Eisenhoweris, pasidžiaugdamas garsia Lietuvos praeitimi ir vertingais muzikos ir dailės kūriniais, kuriais ligi šiol taip ryškiai atsispindi lietuvių tautos dvasia. Amerikiečių spauda ta proga daug. rašé apie Lietuvą.

Promisorio porvenir del agro argentino

El general Perón, en su reciente mensaje a los productores agrarios del país, ha expuesto ideas fundamentales acerca de la reforma en que esta empeñado el gobierno para devolver a los trabajadores de nuestras campiñas la jerarquía que les corresponde, no solo en la tenencia de la tierra, sino tambien en todos aquellos aspectos que han de hacer de ellos hombres prácticos y felices.

Cabe señalar que en materia de principios agrarios nuestro país está marcando rumbos a los demas países de la tierra. El labrador ha dejado de ser un instrumento de que se servia el capitalismo para acreecentar sus arcas. Nuevas leyes, nuevos procedimientos, nueva política social, han transformado los viejos régimenes y hoy aseguran al campesinado una vida que está en consonancia con la progresista realidad argentina. Por ello acaba de decir el general Perón: "Ahora hemos lanzado al campo el crédito en masa para levantar el campo y darle al campo lo que se le ha privado durante tantos años". En este sentido el campo ha recibido y recibirá el aporte que el pueblo argentino debe poner en sus manos para que produzca mas y mejor.

Entiende el Estado que los ciudadanos que trabajan en el campo deben sentirse solidarios con las grandes ciudades y éstas con los hombres del campo para que, cuando la necesidad llame a sus puertas, haya siempre una mano amiga que vaya en su socorro, mientras el gobierno debe preocuparse para que la producción del campo se venda al mejor precio de modo que, los trabajadores de la tierra reciban como producto de su esfuerzo y de su sacrificio una compensación que le permita llevar adelante una vida digna y feliz.

Durante el Primer Plan Quinquenal —señaló el primer magistrado— se entregaron a los campesinos medio millón de hectáreas. Esta cantidad es poca en relación con los planes futuros. "Cuando hablamos de latifundio —añadió— el peor latifundio es el de la tierra fiscal, que está abandonada, no produce y no dejamos que produzca nada. En consecuencia la reforma agraria debe empezar por el gobierno y por el Estado, entregando la tierra fiscal para que sea elaborada, y entregándola en propiedad, como establece la construcción."

Si bien es cierto que han sido muchos los problemas que se han solucionado en beneficio del campo, existen todavía algunos como el de la mecanización y racionalización de la producción. El primero, —así lo manifestó el general Perón— depende mucho de la acción del gobierno, y la racionalización depende mucho mas de la dedicación de los propios ganadores y agricultores". Y el campesino tendrá la maquinaria que necesita y el Estado creará cursos de tractoristas, mecánicos, etc. con el fin de ir capacitando en mayor proporción a los productores y trabajadores del agro, tomándose, ademas, todas aquellas medidas de órden tecnológico y científico, que contribuyan a una mayor defensa del trabajo que podrán realizar con simientes oficielmente especializadas a cambio de la consigna que deberán cumplir de sembrar cada vez mas y mejor. Porque sembrando mas y mejor se consolidará la independencia económica de la Nación y los trabajadores del campo argentino asegurarán su presente y futuro bienestar. —

PRIMER AÑO DE UN SEGUNDO PERIODO PRESIDENCIAL

Se acaba de cumplir el primer aniversario del segundo período presidencial del general Perón. Y ha sido ciertamente un año pródigo en acontecimientos vinculados a la obra de gobierno que realiza, tesonero e incansable, el primer magistrado. Parecería que hubiera sido ayer cuando el general Perón asumió el mando, en brillante ceremonia a la cual asistió aún la inolvidable Jefa Espiritual de la Nación. Y sin embargo han transcurrido 365 días de labor constante y profícua en defensa del bienestar de los trabajadores y del progreso de la República. La justicia social, la libertad económica y la soberanía política, pilares fundamentales de la Nueva Argentina, cuya conquista iniciara Perón en su primera etapa gubernamental, se han visto fuertamente consolidados desde el comienzo mismo de este nuevo período.

Largo sería detallar la fructífera acción del justicialismo durante el último año transcurrido. Pero no pueden dejar de hacerse resaltar algunas iniciativas de gobierno que por su envergadura excepcional pasan a ocupar lugar de privilegio en la obra gubernativa de conjunto.

Tal lo que sucede con el Segundo Plan Quinquenal, cuya concepción se iniciara simultáneamene con el nuevo mandato y cuyos primeros frutos siguen materializándose en momentos de cumplirse este primer aniversario. En el nuevo plan de gobierno, que viene cumpliéndose con la colaboración del pueblo trabajador, se encuentra la base de la acción emprendida por Perón en este segundo período presidencial. Y es él la piedra de toque de la acción cumplir en los años venideros.

Pero no es sólo en los programas y planes de gobierno donde surge, pujante y clara, la garra del gobernante. Es en lo imprevisto, en lo inesperado, donde se muestra la capacidad de conducción que es en Perón caracerística esencial. Así lo demuestra otro hecho que ha venido a adquirir especial significación en momentos de cumplirse esta fecha memorable: la lucha contra el desequilibrio entre precios y salarios que con tanto éxito ha culminado, merced a la decisión del gobierno justicialista.

El normal desarrollo del Segundo Plan Quinquenal y la campaña contra el agio y la especulación son, pues, los elementos básicos en la acción que viene cumpliendo el gobierno justicialista, al entrar en su segundo año del nuevo período presidencial.

KRAŠTAS NORMALIAI ŽENGIA SAVO AUKŠTON PASKIRTIN

(EL PAIS MARCHA NORMALMENTE A SUS ALTOS DESTINOS

Neabejotinai nuo 1946 m. iki dabar krašto finansai pakélé žiaurių svyravimų laikotarpį. Didelių užsimojimų politika pareikalavo panaudoti geriausias jégas šioje naikinančioje ir kartu kunstruktyvioje kovoje, kurioje buvo pradéti didingi pirmojo penkmečio plano darbai, daugumoje jau įvykdyti, ir kurie visiškai pakeité tautos ūkio veidą, leisdami perimti valstybés žinion visuomeninés svarbos patarnavimus ir tuo būdu pakeldami dvasinį ir medžiaginį darbininkų lygį, sutraukydami kolonialines grandines ir padédami nepriklausomos, teisingos ir savarankiškos Naujosios Argentinos pagrindus.

Įvyko tai, kad iš šios milžiniškos kovos kraštas išéjo šiek tiek susilpnintas, nes apie 1949 metus užsieninése rinkose, susilpnéjusiose nuo vykstančio Koréjoje karo ir dél didžiųjų valstybių pasiruošimo karui, pirmojo reikalingumo prekés nuolat brango, o joms reikalingų gaminių kainos dirbtiniu būdu buvo žeminamos. Iš kitos gi pusés, dviejų metų sausros sumažino Argentinos eksportą taip, kad šios žalos pašalinimui prireiké naujų ir didelių piniginių išlaidų.

Šiuo sunkiu laikotarpiu gyventojai ir peronistiné vyriausybé susispieté aplink vadą, ir kova vyko be baimés, su pasišventimu ir su nepaprastu savęs atsižadéjimu tévynés gerovei. Tuo metu, kaip tai pabrėžiama prezidento atsišaukime, buvo surastos atitinkamos apsigynimo priemonés. O tai buvo — išlaidų mažinimas, gamybos didinimas ir taupmenos. Finansų Ministerija laiku suprato šių įvykių reikšmę. Ji leido įvežti darbo įrankius ir priemones, pakeité valiutos keitimo būdą, tenkino gyventojų paskolų reikalavimus ir bendrai tikrovę atitinkančiomis priemonémis pasieké to, kad tautos ūkis liko tvirtas ir pastovus. Tuo būdu suteiké galimybę pirmąjį penkmečio planą pakeisti antruoju, dabar galiojančiu, ir patikrinti pažangą bei normalų krašto vystymąsi į tuos aukštesnius tikslus, kuriuos yra nurodęs valstybés galva.

Véliau išvystytoji energinga kova prieš lupikavimą ir spekuliaciją atpigino pirmojo reikalingumo gaminius, suteikiant darbo žmonéms reikalingas sąlygas, kad kasdieniniu bendru darbu keltų krašto gerovę.

Europa susivienijimo keliu

Antrojo pasaulinio karo pabaiga neatnešé pasauliui tikrosios taikos. Tiesa, nutilo patrankų gaudimas, bombų sprogimas, tačiau tai dar nereiškė taikos atéjimą giliąja to žodžio prasme, nes tikroji taika reiškia daugiau nei ginklų nutilimą. Ypatingai jos neatnešé išvargusiai Eoropai. Europos veidas taip pasikeité, taip nenatūraliai pasikeité, jis tapo taip sužalotas, kad niekas, kol padarytos žaizdos nebus užgiję, nedrįsta apie tikrąją taiką ir kalbéti. Visų širdyse teberusena viltis, kad visa tai tik laikinai, kad turi ateiti lauktoji taika, kuri išgydytų Europos veide padarytąsias žaizdas.

Tačiau ji ateis tik tuomet, kai Sovietų Sąjunga atsisakys savo eks-

Petras Mekšriūnas
Berisso lietuvių kolonijos darbuotojas ir nuoširdus "Laiko" réméjas.

pansinés politikos ir pavergtiems kraštams grąžins laisvę, atitraukdama iš jų kariuomenę, arba jei ji bus priversta tai padaryti. Tik ji viena laiko pavergusi milijonus žmonių. Tik ji kella nerimą ir nesantaiką. Ji vis tebesiekia pasaulinés revoliucijos, viso pasaulio pavergimo ir kol ji to neatsisakys, tol negali būti ir taikos. Tiesa, ji ruošia "taikos" kongresus, ji kalba daug apie taiką, bet tai yra tik žodžiai, gryna propaganda, laisvojo žmogaus mulkinimas. Tikrovėje ji sukūré tokią diktatūrą, tokią darbo vergų sistemą, kokios pasaulis iki šiol dar nematé ir negirdėjo. Tai aiškiai paliudija ir paskutinieji įvykiai (birželio 17 dienos sukilimas) Rytų Berlyne ir visoje Sovietų okupuotoje Vokietijoje.

Esant Europoje tokiai politiniai padėčiai, reikėjo jieškoti būdų, kelių, kurie sukonsoliduotu Vakarų Europos tautas jas suvienytų bendram kultūriniam, ekonominiam, politiniam ir kariniam gyvenimui. 1948 metais Haagoje įvykęs européjinio sąjūdžio šalininkų kongresas svarsté européjinio sąjūdžio būtinumą ir nutaré steigti pastovią européjinę organizaciją. Tų pačių metų spalio 25 dieną Briuselyje buvo įsteigtas Européjinis Sąjūdis. 1949 metais gegužės 5 dieną, Londone, dešimties valstybių atstovai pasirašé Europos Tarybos statutą. Tais pačiais metais rugpiūčio 9 dieną, ratifikavus visoms jį pasirašiusioms valstybéms, statutas įsigaliojo. Tai buvo pirmas konkretus žingsnis Europos suvienijimo darbe.

Europos Tarybos statuto preambuléje sakoma:

— "Šią sutartį sudarančios valstybés yra įsitikinusios, kad taikos stiprinimas, teisybés ir tarptautinio bendradarbiavimo pagrindu, yra gyvybinés reikšmés išlaikyti žmogiškajai bendruomenei ir civilizacijai.

— Jos pripažįsta dvasines ir dorovines vertybes, kaip bendrą tų tautų paveldėjimą, nuo amžių esanti asmeniškos, politinės laisvės šaltinį ir kurias turi kiekviena teisiné valstybé, kaip principus, kurie sudaro demokratijos pagrindą .."

Europos Tarybos tikslas yra išreikštas statuto pirmajame skyriuje: "Europos Taryba siekia glaudesnio jos narių susivienijimo gynybai, bendrų idėjų puoselėjimui ir jos narių geresnei ūkinei bei socialinei pažangai "

Šiuo metu Europos Tarybai priklauso: Belgija, Danija, Prancūzija, Airija, Anglija, Italija, Liuksemburgas, Olandija, Norvegija, Švedija, Turkija, Graikija, Islandija ir Vakarų Vokietija. Tarybos nuolatiné vieta yra Strasbourge. Ten pastatyti specialūs modernūs rūmai, kuriuose pasitalpina ir kitos européjinio sąjūdžio instancijos. Europos Tarybos uždavinys yra ne įstatymus leisti, bet per diskusijas bei pasitarimus jieškoti kelių į glaudesnį susivienijimą.

Europos Taryba turi keletą savo padalinių. Juos čia trumpai ir bandysime aptarti bei nušviesti jų uždavinius.

MINISTERIŲ TARYBA

Ministerių Taryba dirba Europos Tarybos vardu. Ji gali sudaryti sutartis, susitarimus. Ji daro pasiūlymus vyriausybéms, — žodžiu, ji tvarko visus klausimus, liečiančius pačią organizaciją ir vidinę Europos Tarybos struktūrą. Ministerių Tarybą sudaro Europos Tarybai priklausančių valstybių užsienių reikalų ministeriai ar jų įgaliotiniai. Jie posėdžiauja 4 kartus į metus ir kiekvienas posėdis trunka 2 — 3 dienas. Nutarimai neįpareigoja jokios valstybés tuos nutarimus įgyvendinti, tačiau, kadangi visi nutarimai daugumoje būna priimti vienbalsiai, tai toji problema atpuola. Darbui pagreitinti gali būti sudarytos specialios komisijos.

Reikia pastebėti, kad pradžioje Ministerių Taryboje buvo jausti įtampa, nepasitikėjimas, kuris pamažu nyksta ir gaunasi vis normalesni, vis draugiškesni narių santykiai. Tas buvo atsiekta nuomonių pasikeitimu, diskusijomis, įvairių klausimų išsiaiškinimu, kurie anksčiau drumsté visą atmosferą.

PATARIAMASIS SUSIRINKIMAS

Patariamasis susirinkimas yra panašus į parlamentą, tačiau jo funkcija yra tik patariamoji, be platesnių teisių. Jį sudaro 127 parlamentarai iš 15 valstybių, imant ir Saro kraštą. Atstovai būna įvairių partijų ir įsitikinimų. Pagal statutą jis susirenka kartą metuose 4-iom savaitém, tačiau praktiškai jis šaukiamas dviem savaitém pradžioje metų ir dviem — jų gale. Šisai P. Susirinkimas turi sudaręs nuolatinę komisiją, (įsteigta 1949 m.), kuri atstovauja P. Susirinkimą jo neposėdžiavimo metu ir gali būti bet kada sušaukta.

Patariamojo Susirinkimo ribose susidaré dvi grupés. Pirmoji grupé siekia, kad P. Susirinkimas taptų įstatymus leidžiamuoju organu, antroji — kad susirinkimo patariamasis charakteris būtų išlaikytas, tačiau jojo galia būtų išplésta virš Eurpos Tarybos narių. Pav., jei tarp dviejų valstybių sudaroma sutartis, tai ji turi būti Patariamojo Susirinkimo patvirtinta. Tuo būdu būtų sumažintas skirtumas tarp P. Susirinkimo ir tikro parlamento.

MIŠRUSIS KOMITETAS

Kaip Europos Tarybos kordinacinis organas, 1950 m. gegužės ménesį buvo sudarytas mišrusis komitetas, kurį sudaro 7 nariai iš Ministerių Tarybos ir 7 iš Patariamojo Susirinkimo. Paskutiniųjų skaičiun įeina ir P. Susirinkimo pirmininkas, kuris ex officio yra mišraus komiteto pirmininku.

GENERALINIS SEKRETORIATAS

Pagal 1o — a statuto straipsnį, abu Europos Tarybos organai (Ministerių Taryba ir Patariamasis Susirinkimas) yra paremiami Generalinio Sekretoriato. Tai liečia daugiau techninius reikalus. Pats generalinis sekretorius ir jo pavaduotojai, Ministerių Tarybai patariant, skiriami P. Susirinkimo. Kitus sekretoriato narius paskiria pats generalinis sekretorius.

Generalinį sekretoriatą sudaro anglas, prancūzas, italas, olandas, belgas ir vokietis. Jis turi įvairius skyrius. Patariamojo Susirinkimo skyrių, politinį, spaudos, informacinį, studijų, personalo, statybos, inventoriaus apsaugos ir finansų skyrius.

Kiekviena Europos Tarybos valstybé prie Gen. Sekretoriato turi savo atstovą. Jis yra nelyginant diplomatinis valstybés atstovas prie Europos Tarybos.

Taip trumpais bruožais atrodo européjiné organizacija, kuri siekia Europos suvienijimo, Jungtinių Europos Valstybių. Jau sukurta Montano Unija apjungianti Vakarų Europos kraštų anglies ir plieno išteklius. Norima sudaryti européjinę kariuomenę, kurion įeitų ir vokiečių kontingentai. Bet visa tai dar tik pradžia. Reikia dar pašalinti baisųjį bolševizmo pavojų, reikia dar nugaléti Europos tautų nacionalinį šovinizmą ir tik tuomet pasidarys laisvesnis kelias į Europos tautų susivienijimą, į Jungtines Europos Vastybes.

J. Jazminaitis.

* * *

* Vienas pilietis Austin, Texas, JAV, turédamas 106 metus amžiaus gavo 4 milijonų dolerių palikimą. Kai tik laikraščiai paskelbé tą žinią, tuoj 15 moterų bei merginų pasisiūlé jam į "gyvenimo drauges".

Ispúdinga dailininko J. Rimšos paroda

Liepos 13 d. puošnioj GALERIA MUELLER įvyko įspūdingas Argentinos lietuvio dail. Jono Rimšos paveikslų parodos atidarymas. Raudonu pliušu išklotoj salėj buvo keletas šimtų žmonių. Daugumą, žinoma, sudarė lietuviai, tačiau nemažas nuošimtis buvo ir vietinių dienraščių bei meno žurnalų atstovų, dailininkų ir šiaip menininkų. Pažymėitnas buvusio Kaune Argentinos konsulo p. Barsanti su ponia ir garsiausio Argentinos dailininko Kinquela Martín atsilankymas.

Visi 24 išstatyti paveikslai yra naujausioji dailininko kūryba. Iš jų 7 vaizduoja Argentinos pietų (Bariloche) gamtą, o likusieji — Bolivijos kraštą ir žmones. Visiems paveikslams yra bendras Rimšos stilius ir jam būdingas spalvingumas. Spalvos ir vidinė daiktų nuotaika yra Rimšos stiprybė. Kai kuriuose paveiksluose tiesiog prasiveržia spalvų muzika („Spalvos šokis", „Žalios šviesos", „Rudens ugnis"), kituose gi dvelkia gili vidinė nuotaika („Motinystė", „Nokturnas", „Tropikų miško kerėjimas").

Ši yra jau trečioji didelė Rimšos paveikslų paroda Buenos Airese. Neabejotinai ji ir šiemet bus viena iš pačių stipriausių Pietų Amerikoje. Parodą galima lankyti kasdien iki rugpiūčio 1 d. (calle Florida 946, Capital).

Alkoholizmas ir jo pasėkos

(Tęsinys iš pr. nr.).

Paskutiniu laiku padidėjo moterų girtuoklių skaičius. Šiais moderniais laikais moteris nori visur lygių teisių su vyrais: politikoj, profesijoj, sporte, madose. Moteris yra labai užimta visokiais susirinkimais, posėdžiais, kavutėmis, piknikais, kur geriama likeriai, daromi visoki kokteiliai: mažiau būna šeimos židinyje, yra daugiau nervuota, todėl ima dirbtinių priemonių savęs nuraminimui. Įpranta gerti ir rūkyti. Kai kurių apskaičiavimu, 10-čiai girtuoklių vyrų tenka 3 neblaivios moterys. Čiléj Santa Ana priegłaudoj 1919 metais buvo 3% neblaivių moterų, o 1925 metais padidėjo iki 9%. Turint galvoj, kad iš alkoholikių motinų iki 80% gimsta alkoholikai vaikai, gaunasi labai liūdnas vaizdas. Jei moteris neščia geria, tai per kraują apnuodija gimsiantį kūdikį. Jei girta moteris žindo vaiką, per pieną taip pat apnuodija savo vaiką. Yra labai kenksmingas kai kurių motinų įprotis duoti mažiems vaikams svaigalų, vyno, alaus, vermuto. Duodama vakui, kad jis būtų ramesnis, motinai netrukdytų, arba, kad geriau miegotų. Jei suaugusiam žmogui taip kenkia alkoholis, tai ką bekalbėt apie mažą vaiką, kurio visos kūno dalys yra dar gležnutės. Pakanka mažo kiekio alkoholio, kad vaiką visam amžiui padarius ligoniu. Vargšė ta motina, nes nesupranta, kokią žalą daro savo vaikui, kuris gal būt išaugs alkoholiku ir vieną dieną keiks savo motiną, kad padaré jį nelaimingu.

Neveltui sakoma, kad alkoholis pražudo daugiau gyvybių, negu karai. Jei suskaičiuoti visame pasaulyje per dieną įvykstančias susisiekimo nelaimes, kurios atsitinka alkoholio pasėkoj, visus ligonius, kurie miršta sugadinę sveikatą alkoholiu, visus bastūnus, kurie paliko šeimą ir nuéjo paskui stikliuką, visus nusikaltélius, kurie veikia neblaiviam stovyje, — gausis tūkstantiniai skaičiai.

Panagrinėkime priežastis, kodėl žmogus save svaigina. Pastebėta, kad daug geria skurdūs žmonés, nes jie alkoholio įtakoj nori užmiršt savo vargą. Blogos gyvenimo sąlygos, blogi butai, stumte stumia žmogų į karčiamą, nes jam namuose nemalonu, nuolatinis skurdas jį erzina, todėl jieško nuraminimo draugų ir stikliuko kompanijoj. Stoka sveikų pramogų, sporto aikščių ir įrankių jaunimą veda į barus, kur laiką praleidžia lošdami kortomis, bilijardais ir paivairindami svaiginamais gérimais. Emigrantai, atvykę į svetimus kraštus, patenka į jiems neįprastas gyvenimo sąlygas, nemoka to krašto kalbos, todėl savo vargą skandina tauréj. Nemaža mūsų senesnés kartos išeivių Argentinoj ir kitur žuvo alkoholio įtakoj arba apsirgo protiniai. Ir naujieji ateiviai perdaug geria. Šeštadieniais ir sekmadieniais jaunuoliai mūsų klubuose "linksminasi" prie bonkomis apkrautų stalų, užuot sveikai pasilsėję po savaités darbų. Mažas nuošimtis dirba kultūrinése ar sporto organizacijose. Blogi papročiai skatina į girtybę. Mūsų vaikai įpratę matyti, kad tėvai kiekviena proga geria. Kai ateina svečias, laikoma negarbe, jei jo nepavaišinsi svaigalu. Kiekviena šeimos šventė neapseina be alkoholio. Todėl teisingai sakoma, obuolys nuo obels netoli krenta. Aštrūs valgiai su pipirais, česnakais, svogūnais, sosais duoda troškulį; prie valgio geriama vynas, ir taip priprantama. Kai kurios tautos vartoja mažai alkoholio, pav. žydai, tuo tarpu airiai, prancūzai, italai gerią daug, ypač vyno. Argentinoj tenka 55,5 litro vyno vienam gyventojui per metus, čiléj 53,5; Urugvajuj 26,4; Ispanijoj 95 litrai, Italijoj 105. Prancūzijoj kas 303 gyventojui yra viena svaigalų krautuvė (aliuė, kaviné, restoranas), Anglijoj kas 430 gyv., Šveicarijoj kas 770 gyv., o Švedijoj viena svaigalų parduotuvė tenka tik kas 5000 gyv. Suomijoj kas 5400 gyv. Geria žmonés silpnavaliai, kurie nenori ar negali pernešti skausmo, nelaimių. Po karų alkoholio suvartojimas padidėja dėl visokių nelaimių ir moralés susilpnėjimo. Geria asmenys turį menkystés pajautimą ar tai fizinį ar protinį. Savo menkystę nori atsverti, didžiuodamies išgertu alkoholio kiekiu. Moterys geria dėl sielos konfliktų, dėl nenusisekusio šeimos sudarymo, dėl nesugebėjimo, dėl įvairių nusivylimų. Turtingesnieji sluogsniai geria dėl laiko praleidimo, dėl geresnés nuotaikos, dėl smagumo.

Kaip pasiekti, kad mažiau vartotų svaigalų. Čia turi įsikišti valstybė, organizacijos, spauda ir pavieniai asmenys. Valstybė turi kontroliuoti svaigalų gamybą, kad jo perdaug negamintų. Turi suvaržyti jo pardavimą, neparduoti pvz. mažamečiams. Gali apriboti taip pat pardavimo laiką, pvz. neparduot sekmadieniais, kas vykdoma Švedijoj; neleisti steigti restoranus prieš mokyklas, kad neduotų blogą pavyzdį vaikams; uždrausti smukles prieš valstybines įstaigas, kur žmonés turi laukti, kad nebūtų progos pagundai. Organizacijos turi šalinti iš savo tarpo neblaivius, vartoti mažiau alkoholinių gérimų per savo šventes. Spauda turi vesti kovą prieš alkoholizmą, atitinkamais straipsniais apšviesdama savo skaitytojus. Šeimos tėvai turi duoti pavyzdį, mažiau vartot svaigalų per šeimos šventes, neduoti alkoholio mažamečiams vaikams. Per mokyklas turi būti skiepijamas alkoholio žalingumas, kad vaikai iš pat mažų dienų žinotų jo kenksmingumą.

Visiška abstinencija negalima, nes žmogus linkęs į įvairias pramogas, nori įvairumų. Šiaurės Amerikoj buvo uždraustas visiškas svaigalų vartojimas, bet pagaliau jis vėl buvo atšauktas, nes laike uždraudimo įsigalėjo slaptas alkoholio pardavimas, kontrabanda, papirkimai. Kanadoj yra įstatymas, jei gyventojai nubalsuoja, kad uždraustų jų gyvenamoj vietoj alkoholį, valdžia uždraudžia. Be žalos organizmui galima išgerti per dieną pusę litro paprasto vyno, bet su sąlyga, kad būtų geriama prie valgio.

Ypač kenksmingas yra nuolatinis svaigalų vartojimas, kada jis vartojamas kasdien. Kūnas yra nuolat nuodijamas, ko pasėkoj gaunasi anskčiau išvardinti susirgimai. Kroniški girtuokliai taip nusilpnina savo kūną, kad nuo mažų kiekių alkoholio pasigeria, nes jų kūnas jau persisunkęs alkoholio nuodais.

Yra įvairių alkoholizmo gydymo būdų. Alkoholikas labai sunku išgydyti, nes jis savęs nelaiko ligoniu, yra pametęs blaivų galvojimą ir neįvertina kokią žalą daro sau ir šeimai. Labai mažas nuošimtis alkoholikų laisva valia ateina pas gydytoją, daugumą jų prievarta, remiantis įstatymais, reikia gydyti. Alkoholikai gydomi uždarose ligininése ir visą laiką yra priežiūroj. Visą dieną yra užimti darbu, ar tai soduose, ar savo specialybėj, jiems duodama stiprinančių ir raminančių vaistų. Yra gydomi psikoterapija, tai yra išaiškinama ligoniui alkoholizmo priešastis ir siekiama, kad ligonis savo protu prieitų išvados daugiau nebegerti. Šių eilučių autoriui yra tekę dirbti Šveicarijoj specialioj sanatorijoj, kur gydomi alkoholikai. Teko matyt visų profesijų atstovus; menininkus, muzikus, dvasiškius, gydytojus, valdininkus, kurie buvo tapę alkoholio aukomis ir po metų gydymo išeidavo vėl darbingais žmonémis. Paskutiniais laikais daug vilčių alkoholikų gydyme įnešė vaistas Abstensyl, kuris yra tablečių formoj. Paémus to vaisto ir išgėrus alkoholio, gaunasi vémimas ir labai bloga savijauta. Ši-

(Nukelta į 6 psl.).

KOMUNIZMO PAGRINDAI

J. VENCKUS S. J.

II

MARKSO DIALEKTINIS MATERIALIZMAS

Dabar pažiūrėkime, ką Marksas padarė iš Hegelio minčių. Kadangi Hegelis kalba apie Dvasią, apie Absoliutą, tai į Dievą tikį žmonės toje Amžinoje Dvasioje matė Dievą ir todėl nemanė, kad Hegelis griauna tikėjimą į Dievą. Tikrumoje Hegelis yra panteistas, reiškia, jis nelaiko tos Dvasios begaline Asmenybe, visiškai atskira Esybe, kuri nesusilieja su medžiaga. Kaip ten bebūtų, Marksas visą Hegelio dialektiką apvertė: vietoje dvasios jis įvedė materiją, arba medžiagą. Engelsas, Markso neatskiriamas draugas, atvirai sako, kad dialektika yra "mūsų geriausias įrankis ir mūsų aštriausias ginklas" (Engels: Feuerbach, Ed. Lasker, 1946, p. 384). Tas pats Engelsas sako kitoje vietoje: "Nieko nėra virš gamtos ir žmogaus, ir aukštesnės esybės, kurias mūsų religinė fantazija sukūrė, nėra nieko kita, kaip mūsų pačių atspindys" (Ludwig Feuerbach, p. 364). Hegelio mintys yra suprantamos dvasios gyvenime, pvz. pirmiau žmogus yra ištvirkęs, pasileidęs, girtuoklis (Tezė), paskui staiga atsiverčia, kuriam pats popiežius nėra pakankamai katalikas, kuriam kiekvienas alkoholio stiklelis yra dižiausias prasikaltimas (Antitezė), paskui atslūgsta, atgauna pusiausvyrą (Sintezė). Bet kaip yra su neprotinga gamta, su materija? Engelsas atrado ir negyvoje gamtoje dialektiką: pvz. miežio grūdas pasėtas yra tezė, kada supūva žemėje, antitezė arba negacija, paskui išauga varpa — sintezė (Engels: Duhring, Ed. Dutt, New York, u. 154). Tas pats Engelsas sako, kad peteliškė kyla iš kiaušinėlių: kiaušinėliai yra tezė, kiaušinėliai pavirsta į peteliškes, tai yra kiaušinėlių dingimas arba paneigimas — antitezė, paskui atsiranda patelė su kiaušinėliais ir turi sintezę. (Ibid.) Geologijoje tas pats: pirmiau uolos (teigimas arba tezė), paskui uolų dingimas nuo vėjų, nuo lietaus (uolų paneigimas arba antitezė) ir naujas žemės paviršius (išdava arba sinsintezė) (Ibid. 155). Ne tik gamtoje, bet ir istorijoje taip pat visi įvykiai eina pagal dialektiką: proletariatas be turto, be nuosavybės (teigimas arba tezė), buržuazija su privačia nuosavybe (proletariato paneigimas arba antitezė) ir turtų bei mašinų su visokiais įrankiais perėjimas į proletariato bendrą naudojimą yra išdava arba sintezė. (Ibid. p. 30). Pats Hegelis pritaikė savo dialektiką istorijai: dialektikos dėsniais einant susikūrė Prūsijos valstybė, o pagal Marksą ta pati dialektika veda žmoniją prie tokios santvarkos, kurioje nebebus nei klasių, nei valstybių. Visos Markso ir Engelso studijos, visi jų darbai neprivedė prie socializmo, kaip išvados, bet priešingai, visos jų studijos buvo tam atliktos, kad įrodytų, jog dialektika tinka ir negyvai gamtai, ir žmonijos istorijai, ir sociologijai. Dar kartą pakartojame, kas yra dialektika, panaudodami pavyzdį, kurį kiekvienas gali suprasti. Imkime vištos kiaušinį tai yra, pagal Marksą, tvirtinimas arba tezė, paskui iš to kiaušinio perisi viščiukas, jau reikia sakyti, kad kiaušinio nebėra ir tai yra kiaušinio paneigimas arba antitezė, moksliškai tariant šito pasikeitimo išdava yra kita višta.

Trumpai suglaudus Marksizmas štai kaip atrodo:

1) Pirmas Markso dėsnis yra **Priešingumų dėsnis** (la ley de los opuestos). Kiekvienas daiktas yra priešingų ypatybių vienetas. Marksas pripažįsta tik vadinamą intelektualinę kontradikciją, pvz. apskritas keturkampis. Tokio dalyko nėra. Marksui nėra prieštaravimo sakyti, kad daiktas save sunaikina arba save judina. Jis pats atvirai pasisako, kad jis nežinąs, kodėl kiekvienas daiktas turi būti priešingybių vienetas, bet, jo nuomone, jei vieną kartą šitą teoriją prileidi ir priimi, tai tada visi gamtos reiškiniai gerai išsiriša. Marksas, kaip matome, nesilaiko priežastingumo dėsnio (principium causalitatis). Aristotelio filosofija ir daugumos žmonijos protas sako, kad iš nieko nieko nėra, kas yra, turi turėti priežastį. Marksas nesilaiko taip pat vadinamojo **identiškumo dėsnio**, t. y. tas pats daiktas negali būti drauge ir kitas.

2) Antras Markso dėsnis yra **Negacijos dėsnis.** Pav. grūdas, kurs pasėtas numiršta.

3) Trečiasis — **Pasikeitimo arba Transformacijos dėsnis,** pav. grūdas, kurs išaugina varpą.

Kokios yra Markso mokslo išvados?

1) Medžiaga yra autodinamiška arba pajėgi iš savęs, todėl ji nereikalauja jokių jėgų iš kitur, trumpai tariant, gamtai nereikia Dievo, kuris būtų ją padaręs ir ją tvarkytų.

2) Gamtai nereikia jokios dieviškos Išminties, kuri tvarko žvaigždynų kelius, kuri sukūrė gyvybę.

3) Medžiaga yra amžina. Išeina, kad pasaulis visados buvo nuo amžių, todėl nereikia Sutvėrėjo ar Kūrėjo.

4) Transformacijos dėsnis išaiškina viską: iš negyvos gamtos pasidarė gyvybė, ta gyvybė vystėsi, kol priėjo iki žmogaus.

Didelės reikšmės marksizmo terijoje yra istorijos supratimas. Marksistinė teorija nesirūpina, ką dideli žmonės yra nuveikę. Marksas mano, kad, jeigu leisi Dievui tvarkyti pasaulį ir žmonių laisvai valiai nulemti pasaulio įvykius, tai neberasi įstatymų ir dėsnių istorijoje, nes laisva valia, — nesvarbu, ar ji bus Dievo ar žmogaus, — gali vienaip ar kitaip pasielgti. Marksui istorija pareina nuo produkcijos įrankių, nuo mašinų. Tokiu būdu turime tą garsųjį Markso materialistinį istorijos supratimą.

Marksas įveda į savo teoriją daug dalykų, kuriuos jis laiko aiškiais, tačiau kurie kaip tik nėra aiškūs, pvz. **Priešingumų dėsnis.** Kokie yra priešingumai pvz. tarp vyro ir moters, tarp pozityvinės ir negatyvinės elektros, tarp šiaurės ir pietų magneto? Mes gamtininkai sakome, kad čia yra potencialų skirtumas, kaip elektroje, o gal tik tarp vienokių ar kitokių ypatybių, kaip pvz. vyre ir moteryje. Koks yra priešingumas tarp kiaušinio ir besimezgančio viščiuko? Mes nematome jokio priešingumo tarp sudėtų plytų bei cemento ir namo, kuris bus pastatytas iš tų plytų. Mes nematome ir negacijos dėsnio grūde. Tiesa, paprasti žmonės sako, kad pasėtas grūdas pirmiau supūva, paskui išdaigina augalą. Mums biologams bedygstąs grūdas nėra supuvimas, grūdo paneigimas, bet labai gilus gyvybės procesas, kurį reikia aiškinti kitais dėsniais ir kuriam nepakanka Markso negacijos dėsnio. Marksas sako, kad medžiaga yra amžina. Tegul jis pirmiau tai įrodo. Marksas kalba apie **Transformacijos dėsnį,** pagal kurį visi grandioziški gamtos reiškiniai vyksta, bet jis visiškai nepasako, kaip tas transformacijos dėsnis į gamtą pateko. Pagal Marksą viskas eina savaime magiškai. Paskui Marksas nepripažįsta laisvos valios istorijoje. Marksistai mėgsta kalbėti apie vadinamą "Superstruktūrą". Superstruktūra, pagal Marksą, yra tų laikų žmonijos civilizacija, kultūra su menu, kaip muzika, literatūra, mokslu, išradimais ir pan. Ir visa šita superstruktūra pareina ne nuo žmogaus sielos, bet nuo produkcijos įrankių, nuo tos kovos stovio, kurioje tada yra proletariatas ir buržuazija. Pakeisk ekonomines sąlygas ir visa ta superstruktūra pasikeis. Visi pripažįsta, kad Rusijoje ekonominės sąlygos mažiausiai buvo priaugusios komunizmui ir vistik komunizmas ten užviešpatavo Lenino, Stalino ir kitų dėka. Kas pirmiau buvo Rusijoje: ar atitinkamos komunizmui ekonominės sąlygos ar Lenino komunizmo struktūra? Ar Rusijoje komunistų laisva valia nieko nereiškė komunizmo įvedimui Rusijoje?

Apie kitas Marksizmo silpnybes pakalbėsime vėliau.

Mokslas + Menas + Literatūra

IDĖJINĖ POEZIJA *)

JUOZAS GIRNIUS

Nurodėme, kuria prasme naujoji mūsų poezija nebėra asmeniné, nors dėl to ji dar nepasidaré né visuomeniné. Tai kuriuo gi vardu ją pavadinti? Pavadinčiau aš ją, kito vardo nesugalvojęs, **idėjine poezija.** Bet kiek kuris vardas nurodo į dalyką, tiek betgi iš antros pusės ir daugiau ar mažiau klaidina. Todėl ir tebūnie leista jį pora pastabų tiksliau aptarti.

Pirmiausia. pavadindamas naujosios mūsų poetų kartos poeziją idėjine, aš visai nesiimu sugestionuoti, lyg būtų ligšioliné poezija jo stokojusi. Juk, kaip žodiné kūryba, poezija visada išreiškia vienas ar kitas idėjas jau pačiu šiuo savo charakteriu. Ir šita prasme kiekviena poezija yra idėjiné. Bet kada imuosi naująją mūsų poeziją specialiai pavadinti idėjine, turiu mintyje daugiau, negu tik šitą bendrą kiekvienos poezijos idėjiškumą. Buvo idėjiné ir maironinės generacijos poezija. Bet ano meto poetui nerūpėjo specialiau leistis į minties gelmes. Griežčiau tariant, jiems to ir nereikėjo. Pačios bendrosios tautinio atgimimo idėjos buvo iškilusios lygiai visuose. Pakako anuometiniam poetui suteikti šioms idėjoms tik gražią ir tuo pačiu sugestyvią išraišką. Betkoks minties susubtilinimas greičiau kaip tik savaime būtų ją padaręs mažiau prieinama. Ogi visuomeniné poezija nori visus pasiekti. Todėl visuomeniniai poetai visada ir lieka labiau šūkių, negu minties poetai, savo įtakos platumą apmokėdami mažesniu savo kūrybos gilumu. Bet jau kitas asmeninės poezijos idėjiškumas. Neberūpi šios poezijos kūrėjui būti plačiausiai suprastam. Greičiau jam svarbu save kuo subtiliau išsakyti. Ir kokio subtilumo ši poezija gali pasiekti, mes jau iš Aisčio žinome. Tačiau ši poezija, išaugdama tik iš asmeninių nuotaikų, nesiima nusileisti į tas gelmes ar iškilti į tas viršūnes, kuriose panirę ar iškilę pačios būties tiesos jieškotojai - metafizikai. Nepamirštu, kad poezija néra filosofija. Nevieta čia plačiau šiuo klausimu pasisakyti (o kitur šiuo klausimu esu jau porą kartų pasisakęs). Priminsiu užtat tik, kad néra poezija né politika. Tačiau yra poetų, kurie rado sau kūrybinį įkvėpimą visuomeninėse kovose. Panašiai gali būti rastas kūrybinis įkvėpimas ir tose problemose, dėl kurių grumiasi, tiesos jieškodami, filosofai. Tai šių poetų kūryba ir bus idėjiné ne tik ta bendra prasme, kuria kiekviena poezija yra idėjiné, be ir ta specialia prasme, kuria grožio jieškojimas drauge yra ir tiesos jieškojimas.

Tai ir turėjau mintyje, kai pagrindiniu naujosios poezijos bruožu radau idėjiškumą. Šitas bruožas, man regis, ir paaiškina, kodėl naujoji poezija paliko ankstyvesnįjį subjektyvizmo kelią. **Kaip asmeninių nuotaikų poezija savaime jau yra subjektyvi, taip idėjiné poezija lygiai savaime yra objektyvi.** Tai slypi pačioje dalykų prigimtyje. Kaip nuotaika iš esmės asmeniška, taip mintis iš esmės objektyvi. Ir užtat: jei pasilikimas asmeninėse nuotaikose savaime nukreipia į subjektyvizmą, tai pakilimas į visuotines idėjas savaime subjektyvizmą nuveikia. Idėjiné poezija visada šita prasme yra visuotiné, nebe asmeniné.

Žinoma, šisai konstatavimas anaiptol nereiškia, kad visi naujieji poetai būtų išaugę iš filosofijos. Néra visuomeniniam poetui būtina ir pačiam būti visuomenės veikėju. Panašiai ir minties poetui néra būtina pačiam filosofu būti. Ir minties poetui klausimas eina ne apie sąvokinį problemų sprendimą, o tik apie nusikreipimą į tuos klausimus, į kuriuos žmogų veda tiesos ilgesys. Užtat neretai sutinkame ir tokių filosofinio gilumo poetų, kurie patys katedrine filosofija niekada néra doméjęsi. Tačiau, apskritai imant, labai dažnai minties poetai drauge yra buvę ir filosofai. Ypač tai būdinga toms lūžtviném epochoms, kurios jieško ateičiai naujų kelių. O tokiame lūžtviniame posūkyje stovime ir šiandien. Neatsitiktina todėl, kad ir mūsų literatinėje jaunuomenėje (turint šiuo žodžiu mintyje ne tik pačius literatus, bet ir visus tuos, kurie doméjosi literatūra ir ją studijavo) buvo iškilęs toks filosofijai domesys, kaip niekada anksčiau. Klausė gi vilniškiai humanitarai studentai ne tik Mykolaičio ar Sruogos, bet lygiu domesiu ir Sezemano. Ir niekada filosofijos auditorija nebuvo taip užpildyta, kaip per Maceinos paskaitas Kaune. O vargiai anksčiau būtų buvę įmanomas ir tas "eksperimentas", kokiu buvo mano seminaras, sutelkęs lygiomis iš filosofijos ir literatūros klausytojų dvidešimt penkių žmonių kolektyvą studijuoti autoriams, kurie liudijo filosofijos ir literatūros vidinę atvirybę (Kierkegaard ir Ibsen, Dostojevskis ir Nietzsche, Rilke ir Heidegger). Tasai pats filosofijai atvirumas būdingas ir šios knygos (ŽEMĖS, — Red.) autoriams. Mačernis vėliau filosofiją pasirinko tiesiog pagrindine studijų šaka. Nors ir ne "specialisto" interesu, filosofija yra sava ir Nykai Niliūnui. O asmeniškai malonu, kad savo klausytojų tarpe turėjau Nagį. Platus dvasinis interesas būdingas ir dviem likusiems, kurių intymesnio sąryšio su filosofija nežinau.

Apskritai imant, aišku, jog pats domesys filosofija dar néra savaime minties gilumo laidas, kaip savo ruožtu né pats minties gilumas dar néra savaime meninio vertingumo sinonimas. Greičiau ir literatūroje galioja tas pats désnis, kaip ir visame gyvenime: néra šanso be atitinkavo pavojaus. Visuomeninis poetas pačiu savo aktualumu turi ypatingus šansus pasiekti plačiausius sluogsnius. Bet užtat visada jis atiduotas pavojui kūrybą paversti agitacija. Apsaugo nuo šio pavojaus susitelkimas į save, kuris leidžia išsiskleisti žodžiui visu intymiu subtilumu. Bet šiuo atveju vėl atsiduriame prieš naują pavojų — susmulkéti į žaismingą tik savimi pačiu gérėjimąsi. Ir kai po tokio narcizinio poeto paimi į rankas minties poetą, pasijunti lyg iš šilto bei šviesaus, bet troškaus salionėlio atsidūręs į žvaigždėtos nakties plotį. Bet lengviau meniškai apipavidalinti savo asmeniškų pergyvenimų pasaulėlį, negu žmogaus likimą jo amžinoje dramoje. Ir užtat minties poeto kelias ypačiai rizikingas, nes jis eina tomis kalnų viršūnėmis, kuriose visada gresia pavojus menininko žodžiui sušalti į filosofinę sąvoką. Néra šis pavojus neaktualus ir mūsiškiams poetams. Bet tai jau bus literatūros kritikų specitlistų dalykas konkrečiai paanalizuoti, kuriais atvejais ir kiek to pavojaus esama. Gi man šiuo tarpu tesinori konstatuoti, jog **šisai posūkis minties gilumon atskleidė mūsų poezijai naujus plotus, kurie suteikė jai ypatingos jėgos.** Kokia gi jėga gali būti didesné už tą, kuri į vieną žodį sulydo ir grožį ir tiesą? O ta jėga ir persunktas mūsų naujųjų poetų žodis. Ir džiugu šiame sąryšyje prisiminti tuos žodžius, kuriais teko prieš aštuonetą metų vieną savo straipsnių baigti: "Mūsų ligšioliné poezija, apskritai, nebuvo neidėjinga, tik neretai jos idėjingumas liko apgailėtinai seklus. Nevieną poetinę jėgą troškino ar asmeninių sentimentų siaurumas ar plačiųjų interesų plokščias supratimas. Neabejotina, kad mūsosios poezijos intymesnis atsiskleidimas filosofijai padarytų ją gilesnę — ir žvilgsnį suvisuotintų, ir jo vidinę jėgą subrandintų. Džiugu, jog yra ženklų, kad jaunoji mūsų poetų karta atviriau atsiskleis filosofijai ir pajėgs praeities poetines tradicijas ir praplėsti ir pagilinti." Kas anuo metu, vos tik pradėjus jauniesiems poetams viešumon išeiti, atrodė tik ženklais, šiandien jau yra beišsipildanti tikrové.

*JUOZO GIRNIAUS nuomone žemininkai (KAZYS BRADŪNAS, HENRIKAS NAGYS, ALFONSAS NYKA - NILIŪNAS, VYTAUTAS MAČERNIS ir JUOZAS KĖKŠTAS) inicijuoja trečiąją lietuvių poezijos kartą. Šios kartos poeziją jis vadina "idėjine poezija". Čia duodame jos charakteristiką.
REDAKCIJA.

KAZYS BRADŪNAS

NEMIGA

GIRGŽDA medžiai lyg žmogus dejuotų
Prirakintas prie dangaus skliautų,
Lyg neramios akys jo klajotų
Kloniais debesų baltų —
Tokios žėrinčios, ugninės šiąnakt žvaigždės....

Į ausis įdėsiu gniužulą vaškinį
Ir uždengsiu langus aklinai —
O vistiek lyg tolimas griaustinis
Dunksi man įkaitę smilkiniai,
Ir nuplėšia stogą mėnesiena...

Jau daugiau nebegaliu miegoti —
Išeinu baluojančiu keliu,
Ir per visą mano sielos plotį
Liejas akmenuotu upeliu
Skambanti pavasario naktis...

Jono Rimšos Pasaulis

(Iš Tristan Maroff knygos — „RIMŠA, SU VIDA Y SU OBRA")

Andų širdies indėnai, gal vieninteliai šioje atogrąžinėje Amerikoje, turi išsaugoję nuostabų spalvos pajautimą, kurs reiškiasi jų drabužiuose ir papročiuose. Šia prasme jų nieks nepralenkia ir tai sudaro jų asmenybės dalį. Jie susilieja su peizažu, paskęsta jame ir tampa jo dalimi taip kaip akmuo, kaip medžiai, kaip dangus ir kalnai. Jeigu indėnas meta vilkėjęs savo tradicinį **poncho** (apsiaustą), jis tučtuojau praranda savo intimųjį aš, gamta jį atstumia nuo savęs ir baudžia, paversdama pilka ir besielę būtybe. Išnyksta „pachamamos" žavesys ir jo misteriški ir ezoteriški bruožai išvirsta į vulgaraus metiso bruožus be skonio, be ritmo ir be harmonijos.

Rimša, kaip užsienietis, atėjęs pas mus iš Europos šiaurės, rado tarp tų indėnų, kurie dar šiandien gyvena boliviškųjų Andų uolynuose ir sléniuose, tai, kas sudaro jo paties sielos dalį. Jam pavyko padaryti tai, ko niekam iki šiol, išskyrus Guzmán de Rojas, néra pavykę: jis apsvaigo stebuklinga ir kerinčia aistra, kurią tik menininkas gali pergyventi ir išreikšti. Bet tai, kas pas Guzmán de Rojas yra šalta ir dažnu atveju protiška (cerebrae), pas Rimšą yra persunkta pasijos ir šilimos. Todėl jo paveiksluose taip daug ugnies, šviesos ir gilaus žemės intimumo. Jo tonai misteriškai tirpsta ir mes jaučiame kaip ledo viršūnes, šventuosius ežerus ir veidus jungia nuostabi harmonija. Veidai pasimetę ir išsisklaidę. Spindi ugnies raudonumas, augalų žalumas, dangaus ir vandens mėlynumas. Visi Rimšos paveikslai yra mistiški. Juose vis vaizduojami ritai nežinomiems dievams pagerbti ir pilnas paprastų ir tikinčių širdžių atsidavimas. Todėl Rimšai didelės reikšmės turi ugnis, suteikianti jo figūroms ypatingos jėgos.

Keturių tūkstančių metrų aukštumoje, virš jūros lygio gamta yra kitokia. Ten kūnai ir sielos tamsumu ištirpsta ore. Saulė transformuoja visus daiktus ir išryškina jų didingumą. Kiekvienas atomas spindi specifine šviesa. Pilka ir tuščia žemė lenkiasi prieš kerintį žavumą. Čia viskas turi savo spalvą. Daiktus ir žmones dengia tūkstančiai atspalvių ir gamių taip, kad pagaliau pradeda nykti visi realūs pojūčiai. Kalno viršūné dega raudona liepsna. Bet tai néra paprastas raudonumas. Tai keistas derinys raudonumo, žalumo, geltonumo, mėlynumo ir violeto. Saulės spindulys užlieja viską kraujo, o oras tolio spalva, primenančia amatistą. Ežero vanduo primena ramų mergaitės žvilgsnį. Drąsi ir maištinga viršūné yra panaši į spindulį, į fontaną, į pamaldaujantį burtininką. Rimša visuomet savo indėnus vaizduoja jų mistinėje akcijoje. Jie vis prie ugnies, nuleistom akim, apsisupę tradiciniais apsiaustais, šventųjų kalnų fone arba ant bedugnės krašto. Kartais juos matome pakrantėse užburtųjų ežerų, kurie klausosi jų skundo, pilni ašarų. Nei viename Rimšos kūriny nematome indėno šypsenos ar sielos džiaugsmo. Jis gyvena savu pasauliu, kurs yra persunktas religine dvasia ir giliai sutapęs su kosmu. Rimšos vaizduojami indėnai, vyrai ir moterys, primena mums išnykusiųjų laikų dvasiškius, kurie dar ir šiandien atlieka savo apeigas, garbindami stebuklingas kalnų viršūnes, kurios kaip didingos pilys auga iš žemės ir yra apgyvendintos beakių dievų. Tai keistos ir sudėtingos apeigos tų, kurie dėvi margus spalvingus apsiaustus, turi vario spalvos veidus ir sielas gilias kaip bedugnės. Sueigai akompanuoja melancholiška **bombo (būgno)** ir fleitų gaida, tartum girdime atitrauktus palaidus žodžius, kreipiamus į dievus — globėjus. Tolumoje neiškūs viršūnių siluetai. Tai iš bedugnių kylą suakmenėję milžinai. Rauda vienišieji tyrai. Ugnis plauna veidus. Visose linijose jaučiame judėjimą ir ritmą.

Rimšos paskendimas indėnų pasaulyje yra panašus į tą būseną kokią pergyveno Gauguin Tahiti saloje. Gauguin sutapo su savo žmonėmis ir juos tapé naturaliai, visiškai nesirūpindamas, ką apie jį pasakys Europa. Jis gyveno ir kentėjo drauge su savo kūriniais. Rimša nuėjo tuo pačiu keliu. Kiekvienas, suprantąs Rimšos aliejaus darbus, mato jo kompozicijų gaivališką ir esoterišką esmę...

Mes turime daug „indigenistų", kurie vaizduoja indėnus objektyviai ir brutaliai. Bet tai ne menas. Mums čia nerūpi nei tematiné nei revoliuciné reprezentacija. Mums svarbu meno realizacija. Rimša sugebėjo paliesti ten, kur jį vedė jo idėjos, ir parodyti tikrąjį meną. Spalvą ir plastiką. Ir gyvenimą. Rimša indėnų temą iškėlė į tikrąsias aukštumas. Tai jį išskiria iš kitų tarpo.

Išverté J. Kėkštas.

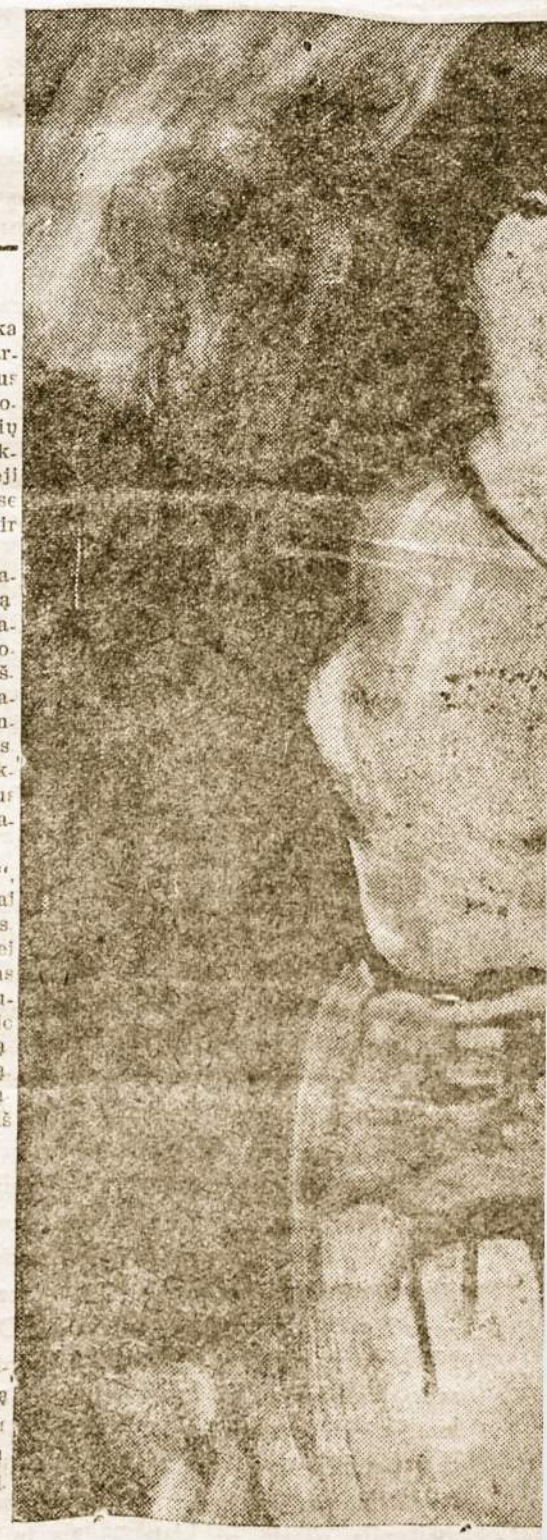

Dail. Jonas Rimša liepos 13 d. atidaré naują savo paveikslų parodą "Müller" galerijoje. Čia duodama vienas iš jo originalių paveikslų. meno kritikų labai palankiai vertinamas.

SEKMADIENIO
RIMČIAI

Ką reiškia būti krikščioniu?

Šių metų balandžio ménesio "El mensajero" duoda atsiliepimą apie prancūzų žurnalo "Realités" išvadas, padarytas dél prancūzų religinés praktikos ir jausmų. Šis žurnalas esąs optimistas dabartine Prancūijos padétimi. Jis randa 85% katalikų Prancūzijoj. Tačiau kiti Prancūziją laiko misijų kraštu religiniu atžvilgiu. Iš kur tas skirtumas? Nevienodame kataliko sąvokos supratime. "El mensajero" duoda ta pačia proga patikslinimų, ką reiškia būti krikščioniu, kataliku. Ir mums verta patikrinti savo manymą.

Ką reiškia būti krikščioniu? — klausiama tenai. Ar tai reiškia būti pakrikštytu? Ateiti į mišias per Kalédas? Ar tas jau yra krikščionis, kuris nori išaukléti savo vaikus katalikiškose kolegijose? Kuris sako: "Aš esu daug labiau tikintis už tuos, kurie praktikuoja?" Ar vien tas, kuris tvirtina: "Taip, aš esu tikintis."

Jei krikščionimis yra tokie, tai galima tvirtinti garbingai, jog Prancūzija yra karštai tikinti. Ir jei iš Paryžiaus priemiesčio persikeltume į Buenos Aires, galétume sakyti tą patį: "čia yra daugiau krikščionybés, negu paprastai manoma."

Tačiau, jei tai nereiškia būti kriščioniu, tai ką reiškia iš tikrųjų?

Krikščionis yra žmogus, kuris **tiki** į Kristų - Dievą, kuris **turi viltį** ir pasitiki Dievo pažadais ir Kristaus - Dievo gailestingumu, kuris **myli** Kristaus asmenį ir visus tuos, kuriuos Kristus mylėjo iki mirties, tai yra žmones. Bendrai imant: krikščionis yra žmogus kreipiąs visus savo veiksmus amžinybės ir galutinio gyvenimo tikslo link: į Kristų ir jo malonę.

Ar to jieškau aš?

Ką reiškia būti kataliku? Žodžio „katalikas" apimtis taip pat néra visiems aiški.

Daug kam katalikas néra vien tik tas, kuris yra pasiruošęs atiduoti savo gyvybę už Kristų, bet ir tas, kuris tvirtina, kad nereikia tarpininkų tarp Dievo ir jo sielos (taip tvirtina protestantai), arba tas, kuris savo tvirtinimą suderina su abejonémis, ar yra Dievas („Tai sunkiai įtikimas dalykas" sako vienas "katalikiškas" atsakymas į anketą). Geresniu atveju atsakoma, kad būti kataliku reiškia priklausytį išoriniai tam tikrai įstaigai, kuri panaši į klubą, kuriame ypatingesniais gyvenimo atvejais atliekamos tam tikros apeigos, visai nestatant klausimo, kaip tiki ir gyvena: gimus, vaikystéj, ligoj, mirus... Šitokiu atveju Prancūzijoj ir bet kurioj kitoj šaly, galima tvirtinti, kad yra 85% katalikų.

Tačiau jei tai pagaliau nereiškia būti kataliku, ką tai reiškia iš tikrųjų?

Būti kataliku reiškia būti tikinčiuoju, kuris **priklauso** Katalikų Bažnyčiai. Tačiau neužtenka, kad taip būtų tvirtinama, arba kad priimtų "kokį nors sakramentą", kaip kad yra priimta, tam priduodant visuomeninio bendravimo ar tradicijos prasmés. Kad "priklausytų" Katalikų Bažnyčiai tikrai, reikia, kad būtų vieningas su Bažnyčia "vidujiniai" ir "išoriniai"...

Viujiniai: galvojant, kalbant ir gyvenant tuo, ką Kristus pasaké ir kuo Jis gyveno.

Išoriniai: pritaikant savo elgseną pire tų tiesų (gyvenant naudojantis sakramentais, malone, praktikuojant krikščioniškas dorybes...) ir nusilenkiant Katalikų Bažnyčios šeimyniškai drausmei, galiausiai esant įsitikinusiu jos mokslu, jog ji neklysta... Katalikas pagaliau yra tas, kuris turi tokį tikėjimą, gyvenimą ir klusnybę, kokios norėjo Jėzus Kristus savo Bažnyčioje...

Ką reiškia "nukrikščionėjęs"?

Norint gerai atsakyti į klausimą, ar yra kuris kraštas nukrikščionėjęs, reikia taip pat žinoti, kaip šis žodis yra suprastinas. Vienį nukrikščionėjusįais laiko tik tuos, kurie yra atsidūrę iki kraštutinumo visai netikėti, arba iki ribos pereiti į kitą tikėjimą, arba, paprastai sakant, iki bedievybės. Kiti, nors jau aiškiai yra susitikę su "nukrikščionėjimu", tuo nenori tikėti ir yra patenkinti, jei galį surasti bent kokią krikščioniško tikėjimo apraišką.

Tačiau "nukrikščionėjęs" néra nei pagonis, nei bedievis, nei mahometonas. Nukrikščionėjimas tegali būti tiktai krikščionių tarpe ir todél galime sakyti, kad nukrikščionėjęs yra tas, kuris palaiko pakrikusią krikščionybę, urią, mano, galima suderinti su didele eile nuodémių, su nedorais veiksmais, su antiklerikalizmu ir su per daug geraį pažįstamais patogumų jieškojimais.

Štai pora atsakymo pavyzdžių, kurie buvo duoti į religinį apklausinėjimą. Pirmasis yra vieno žemdirbio atsakymas.

— Ar Tamsta save dabar laikai kataliku?

— Taip.

— Uoliu, eiliniu, atšalusiu, ar nepraktikuojančiu?

— Nepratikuojančiu. Esu katalikas, bet nepraktikuoju.

— Ar Visagalio Dievo buvimas Tamstai atrodo esąs tikras, ar tik kaip labai galimas. ar kaip ginčytinas, ar kaip neįtikimas dalykas, ar visai jo néra?

— Tai ginčytinas dalykas.

— Kokia yra Tamstos pagrindiné mintis apie tikėjimą?

— Aš save laikau religingesniu už tuos, kurie praktikuoja.

Ar Tamsta manai, kad galima būti geru kataliku nepraktikuojant?

— Taip, tikrai. Religija priklauso antgamtinei sričiai ir jos nereikia rodyt išoriniai, kaip parodoj.

Viena jauna raštinės darbininké iš Nicos į kai kuriuos klausimus atsaké šitaip:

— Ar Tamsta manai, kad galima būti geru kataliku nepraktikuojant?

— Taip. Vienas dalykas su kitu neturi nieko bendro.

— Kokia yra jūsų religiškumo pagrindiné mintis?

— Aš nesu reikalinga tarpininkų tarp Dievo ir savo sielos.

— Ar Tamsta manai, kad yra pageidautina, jog daugiau katalikų eitų klausyti mišių?

— Taip.

— Ką šiuo atžvilgiu turėtų daugiau daryti Bažnyčia?

— Skleisti tikėjimą.

— Jei būtų visuotiniai rinkimai, už kokią partiją balsuotum Tamsta?

— Už komunistų.

Daugiau paaiškinimų apie tokią krikščionybę nereikia.

ČEKŲ KOMUNISTŲ IR BENEŠININKŲ SUTARTIS?

Vokiečių pabėgėlių laikraštis „Die Stimme" yra nekartą užsipuolęs čekus benešininkus ir skelbia, kad, Dr. Roberto Ingrimo žiniomis, **Kremliaus pergalę Čekoslovakijoj paruošęs pats Benešas.** Esą Benešas, prieš perduodamas valdžią į dabartinio prezid. Zapotockio rankas, buvo sudaręs su savo įpėdiniu Gottwaldu slaptą sutartį, kuria, reiškiant abejojimą, katra pusė iš naujo karo išeis nugalėtoja: Vakarai ar Rytai, sutariama, jog „čekai visada būtų tikroje vietoje", tikriau — kovoti abiejose pusėse. Todél komunistai turi padėti emigruoti vadovaujantiems generolams ir civiliams, o šie, karo atveju grįžę kaip nugalėtojai atgal, įsipareigoja nieko nedaryti komunistų vadams. Graži sutartis, jei tai, kas čia skelbiama, yra tiesa...

Ir „O. W. K." Nr. 16/1953 rašo, kad dél bolševizmo įsigaléjimo buvęs žymia dalimi kaltas ir buv. čekoslovakijos prezidentas Benešas. Esą, **Vokiečių SD šefas Heydrichas per Benešą įteikęs Sovietų NKVD medžiagų, kurios, nors ir suklastotos, užteko apkaltinti maršalui Tuchačevskiui ir kitiems.** Stalinas jų oficialiai kaltinti pasiunté buvusį menševiką Višinskį. Ir Teherano konferencijoje, kaip pastebi laikraštis, Rooseveltas daugiau paisė Stalino nei Churchillio, jis net bijojęs su Churchilliu drauge pietauti, kad tik dél to neužpyktų Stalinas. Nors Churchillis kovojęs kaip liūtas ir kélęs argumentą po argumento, norėdamas apsaugoti Rytų Europą nuo bolševizmo, bet Rooseveltas atmeté jo planą (išsikelti Balkanuose ir žygiuoti į Suomiją), o pats prisidėjo prie Stalino ir pasisaké už invaziją Prancūzijoje. Tuo būdu, kaip pabrėžia „O. W. K.", **Stalinui buvo užtikrintas Puikiausias laiméjimas, prieš kurį Stalingrado pergalé yra tik šešėlis.** Rooseveltas nusileido taip pat dél Lenkijos. O kai Churchillis įteiké raudonajam diktatoriui britų karaliaus kardą, tai Stalino akyse pasirodé ašaros, nes juk „ne visuomet britų karalius buvusiam bankų plėšikui įteikia tokią dovaną". Rooseveltas Stalinui atleido net 15.000 lenkų karininkų, Vakarų sąjungininkų, išžudymą. Amerikiečių vyriausybé nuo 1943 m. vasaros, vadinasi, dar prieš Teherano konferenciją, žinojo, kad juos Katynése išžudé bolševikai, bet **Rooseweltas naiviai tikėjo, kad XX a. Džingishaną galima perauklėti ir išmokyti demokratybos.** Stalinas savo "partizanais" buvo tiesiog nuséjęs įvairias atsakingas įstaigas. Bolševikams JAV-se šnipinėjo ne tik Hissas, bet kur kas daugiau: pvz. finansų ministerijos valstybės pasekretoris Harry Textor White, faktiškasis „Morgentau plano" autorius, taip pat tarnavo Kremliui. Dél šnipų gausybės Rooseweltą buvo įspėjęs net ir prancūzų min. pirm. Daladier, bet Rooseveltas neįsaké net reikalo patikrinti. Nuo 1945 m. Vašingtone kaip nepatikimų buvo atleista daugiau kaip 300 atsakingų valdininkų. Laikraštis pažymi, kad Vokietijoje pravestas nunacinimas buvęs taip pat Maskvos sugalvotas. (E.).

---

* **Vincui Andriuliui,** komunistinės "Vilnies" redaktoriui, įsakyta pasiruošti išvykimui į jo taip garbinamą "tarybinę" Lietuvą, kur iš savo viršininkų gaus tinkamą atlyginimą. Andriulis, gyvendamas JAV-bése ir naudodamasis demokratinémis laisvémis, liaupsina bolševikinį "rojų", tai dabar ten ir tegu važiuoja.

NAUJA TVORA

JULIUS DAINIUS

(Tęsinys iš pr. nr.)

— Na, jau... — norėjo Rima kažką pasakyti, bet nutilo. Nenorėjo pykinti motinos.

Įėjo Galinis ir paskui jį augalotas dvidešimt kelintuosius nešąs sūnus.

— Tu, Juozai, įnešk dažus į klėtį. Vos parvilkau. Rankas ištempé. Rytoj dažysiu tvorą.

— Girdėjai, tėte, kad bolševikai grįžta? Vokiečius ties Smolensku rusai sugrūdo ir slenka į Vakarus. Vokiečiai bėga. Kaune maté.

— Bėga ar nebėga, o tu eik, kur pasakiau. Girdėjai, ką sakiau! — Galiniui buvo pikta, kad gali būti žmonos teisybė.

— Mums reiktų susirūpinti, ką darysim. Ar pasiliksim, ar važiuosim, — dar pradėjo aiškinti Juozas. — Kalbėjau su Danyla. Jie žada traukti į Vakarus. Į Vokietiją.

— Kai reiks, ir pasiruošim. O Danyla ką turi su mums? Tegu važiuoja, kur nori. Tas pūstagurklis.

— Tėvai, — maldaujamai pradėjo Galinienė, bet jis tik pakėlė galvą.

— Ne tau suprast. Ką sakau, žinau. O tvorą rytoj dažysim abu su Juozu. Duok vakarienės.

Galinio nuotaika visai sugedo. Lyg visa šeima būtų prieš jį dėl tos tvoros. O tvora jau užtverta. Rytoj ją nudažys. Jis vistiek galės džiaugtis, kad niekeno nebus tokio gražaus kiemo. Né vieno visoje apylinkėje. Ir vokiečiai bėgdami galės pasižiūrėti nuo vieškelio. Manys, kad dvaras koks. Klausinės, kas ten gyvena, ir kiekvienas pasakys, kad tai Galinis. Bet tie prakeikti maskoliai gali viską sunaikinti. Atimti. Ar galėtų tai būti?

Ilgai Galinis vartėsi lovoje. Tik paryčiais truputį užmigo.

Rytą nuo anksto abu su Juozu tylėdami dažė tvorą. Sūnus nenoromis, o pats Galinis kiekviename statinyje paliko širdies ir net gyvybės dalį. Kiekviena mintis, kuri kėlė abejonę, kad kas nors gali jo naująją tvorą nugriauti, jį erzino. To kratėsi kaip piktos širšės. Negi galėtų drįsti kas paliesti, ką jis padaré? Juk ir kitiems, ir kaimynams bus gražu, kad jų kaime yra tokių... Ir Galinis nedrįso užbaigti savo minties.

Darbą baigė. Bet, nors nudažytoje tvoroje saulės spinduliai mirguliavo, nors visi kaimynai ėjo jos pažiūrėti ir žiūrėdami ją gyrė, Galinis daugiau apie tvorą nekalbėjo. Tartum sunkus akmuo jam krūtinę būtų užgulęs. Net išvažiuodamas kur ar grįždamas, apie tvorą neprasitaré. Né nežiūrėjo į ją. O kai žmona kartą, grįžtant iš bažnyčios garsiai pasidžiaugė, tai Galinis smarkiau lūpomis sučepsėjo, supliauškino botagu ir greit išvažiavo iš kiemo. Niekas nežinojo, kodėl Galinis dabar į naująją tvorą nebežiūri. Ar gaila buvo jos, ar savo darbo?

— Gražiai apsitvėrei, tėte, — prakalbino Algis, tik ką grįžęs iš miesto.

— Taigi, kad apsitvėriau... — numyké Galinis. Jis pažvelgė į tvorą, ir Algis maté, kai jo veidu nubėgo pasididžiavimo šypsnis. Nubėgo jis kaip vasaros vėjelis ir pranyko kažkur vakaro sutemose. — O gal sau kapą apsitvėriau, vaike, — dar pridėjo ir apsiniaukęs sunkiu žingsniu nudūlino į tvartą.

— Ko tėté tokia gražia tvora nepatenkintas? — paklausė Algis, įėjęs į kambarį.

— Bijo, kad kas nesugriautų, — pajuokavo Rima.

— Ką tu žinai? — piktai rikteléjo Galinienė. — Žiūrėk man, kad tokių kalbų daugiau neišgirsčiau. Ne tau spręsti apie tėvo darbus.

Galinis pavaikščiojęs po tvartą, nuėjo į kluoną. Iš ten vėl grįžo per kiemą į pašiūrę. Pajudino vežimo ratus. Viskas jo padaryta. "Kažin ar dar važinėsiu šituo vežimu?" pagalvojo. "Toks vežimas!" Perbrauké per kampe stovinčią žagrę. Viskas, atrodé, nereikalinga, bet taip brangu. O kojos buvo tokios sunkios, sunkios. Tartum būtų keliavęs šimtą varsnų.

Rytuose pasigirdo duslus trenksmas, lyg tolimas perkūnas. Galinis krūpteléjo. Trenksmas sudunksėjo keletą kartų ir nutilo. Jau atvirai visi kalbėjo, kad bolševikai spaudžia vokiečius. Laikysis jie ten Rytuose ar bėgs iki savo sienų? Toks klausimas buvo visų galvose, tik niekas dar nedrįso jo garsiai ištarti. Bijojo ateinančio maro. O ko žmogus bijo, nori aitolinti bent savo mintimis, nors žino, kad neišvengiamai mirtis artėja. Tos minties bijojo ir Galinis. Bėgti, viską palikus? Bet kaip jis gali palikti save?

Tik sutemus jis išslinko iš pašiūrės. Atrodé dar senesnis. Vaikai maté, kad jo akys buvo prisimerkusios ir raudonos. O žmona naktį girdėjo, kaip jos Jonas sunkiai dūsavo ir krupteldavo nuo kiekvieno sudunksėjimo. Kai kieme sulodavo šuo, Galinis pakeldavo galvą ir jo visas kūnas virsdavo viena klausa.

Taip buvo kelias savaites. Galinis nyko ne dienomis, bet valandomis. Jo veidas dar labiau išsivagojo plačiomis raukšlėmis. Į žmonos ar vaikų "kas tau yra?", jis piktai atsakydavo:

— Ne jums suprast. Prie savo darbo! — Bet jis pats prie darbo nėjo, ir jo balsas jau nebuvo toks griežtas.

Sekmadienio rytą daug kareivių trauké vieškeliu. Visi į Vakarus. Pavargę. Juozas grįžo iš mokytojo.

— Per radiją pranešė, kad bolševikai jau prie Kauno, — pradėjo pasakoti, — Kauną vokiečiai gina. Bet ar ilgai? Ką darysim mes?

— Aš manau, reikia važiuoti, — kalbėjo Algis. — Mus tuoj paims į kariuomenę.

— O kas tėn jūsų laukia? — prabilo lėtu ramiu balsu Galinis. — Bet jums reikia gyventi. Jūs turite gyventi. Aš lieku. Kai grįšite... — ir jo balsas užlūžo.

— Tėte, važiuosim visi arba liksim — visi, — kalbėjo susijaudinusi Rima.

— Tylėk. Aš pasakysiu, ką daryti. Ne tau žinoti! — griežtai suriko. — Juozai, tu ruošk vežimą. Moterys, susitvarkyt. Algis padės motinai.

— Tegu vaikai vieni.. Mudu liksim.

— Aš pasakiau. Visi važiuojat. Aš saugosiu namus. Tavo darbas prie vaikų.

— Mudu liksim abu — pradėjo verkdama Galinienė.

— Renkitės. Ir né žodžio daugiau. Vaikai turi gyventi. Juozai, kada važiuoja Danyla? Jūs visi kartu. Nepasimeskit.

Galinio veidas vėl pasidaré toks griežtas, kaip tada, kai kas nors nesisekdavo ar kas jam priešindavosi. Jis ėjo nuo vieno prie kito, tikrino viską. Jo akys keistai žibėjo. Kaip tada, kai jis kalė naują tvorą, kai pradėjo kokį naują darbą, kurio kiti nenorėjo. Ir visi žinojo, kad jo niekas nenugalės. Juo labiau jo prašys, juo daugiau užsispirs. Patikrino arklių pasagas, vežimo ratus, kiekvieną įdėtą daiktą. "O gal ir man kartu su jais?" pusbalsiu sumurmėjo Galinis, kai viskas jau buvo paruošta. Bet tik viena tokia mintis jį jau nupurté. Jis pažvelgė į namą, į vėjo supamus rugius, į naują tvorą. Jis nusipurté, lyg šiurpulio krečiamas. Palikti namus vienus, — tai būtų kažkas baisaus. Jis negalėtų pakelti. Ir tie namai jam dabar atrodé tokie gražūs. Jis tokių niekur néra matęs. Jei ir atimtų, tai bent iš tolo galėtų juos pamatyti. O tvora, kaip dailiai stovi aplink visą kiemą ir sodą. Argi atsirastų toks, kuris norėtų visą tai atimti, sugriauti. Tegu jį patį pirmiau užmuša, — namo iš jo neatims. Né pirštu niekas nepalies, kol jis dar čia yra. Ogi ta žemė. Ją aré tėvas, senelis. Kas ten suskaičiuos? Jis pats pažįsta kiekvieną savo žemės pėdą. Kur juodžemis, kur molis, kur koks akmuo. Būdavo, apsuka žagre akmenį, kad norago neatmuštų. Vagos tik klojasi, kaip duonos riekės. Kai pereina kelis kartus su akėčiomis, — tai gulk ir voliokis. Kaip miltai iš po girnų. Ne, néra kitos tokios žemės. Jei mirti, tai tik čia.

Saulė jau leidosi. Ji buvo krauju pasruvusi, bet jos paskutiniai spinduliai ritinėjosi per javų varpas, tokias sunkias ir pasvirusias, atsimušė į ilgus medžių šešėlius ir dingo kažkur toli už miško. Į kiemą įvažiavo sunkiai prikrautas Danylos vežimas. Agutės ir Danylienės akys buvo raudonos. Danylos veidas buvo pilkas, tartum po ilgos kelionės dulkėtu keliu.

— Tai paliekam, — drebančiu balsu prašneko Danyla. — Kam palieki saugoti? — rankos mostu parodė į Galinio namus.

— Niekam, — tvirtai atsaké Galinis.

— Nevažiuoji?

— Ne.

— Juk jau anais metais buvai užrašytas. Į Sibirą. Kaip Šaulio Petras.

(Pabaiga 6 psl.).

Žodis Argentinos lietuviams

Šiame tolimame nuo Lietuvos krašte, Argentinoje, priskaitoma netoli pusė šimto tūkstančių lietuvių, kurie čia atvyko jieškodami laimės ar prieglaudos. Vieni atvyko prieš 40—50 metų, kiti prieš 20—25, o treti prieš 3—5 metus. Jei pažvelgsime į kiekvieno praeitį šiame krašte, pamatysime, kad ji skaudžiais erškėčiais klota ir pilna istorinės vertės atsiminimų, kurių dauguma net dokumentuota. Jei šiandieną matome daugelį neblogai įsikūrusių, užauginusių gražias lietuviškas šeimas ir jų sukūrtas organizacijas, tai reikia nepamiršti, kad tas viskas atlikta per nepaprastą lietuvišką darbštumą ir patrijotiškumą.

Kartais tenka žvilgterti į senųjų ateivių foto albumus, pasiklausyti ateivių pasakojimų apie juodąsias dienas Argentinoje arba gérėtis jų prisirišimu prie organizacijų, kas lyg sakyte sako, kad būtų didelis nusikaltimas leisti sunykti Argentinos lietuvių gyvenimo istorijos perlams - dokumentams ir prisiminimams, o lietuvių pasiektus privačius ir visuomeniškus laimėjimus palikti neužfiksavus foto filmuose, apie ką ateities kartos negalės nieko žinoti, kaip kūrėsi, dirbo ir ką pasiekié Argentinos lietuviai. Tokiu būdu, jei kada bus norima pasaulio lietuvių gyvenimą ir kovas dėl Tėvynės laisvės surašyti į istorines knygas, jas rašantieji neturės medžiagos iš Argentinos lietuvių gyvenimo. Todėl, yra **būtina viską, kas tik Istorijai gali būti naudinga surinkti ir siųsti į JAV esantį Pasaulio Lietuvių Archyvą.** Ten plaukia iš viso laisvojo pasaulio, net iš Tėvynės, įvairi medžiaga foto nuotraukų, atsivežtų iš Tėvynės relikvijų, aprašymų ir organizacijų gyvenimo dokumentų pavidale.

Paskutiniojo karo aukos - tremtiniai ypatingai daug svarbios medžiagos turi savo lagaminuose ir turi neleisti jai sunykti, bet būtinai atiduoti Pasaulio Lietuvių Archyvui saugoti. Tremtinių medžiaga gali daug pasitarnauti kovai dėl Tėvynės laisvės ir komunizmo tikrojo veido parodymo laisvajam pasauliui, kuris turi budėti, kad ši raudonoji pabaisa neprislėgtų taip, kaip daugelį kraštų jau prislėgė. Jei senieji ateiviai archyvui turi atiduoti visą medžiagą ir prisiminimus apie sunkią išeivio dalią, tai tremtiniai viską, ką jie turi pasidėję į savo lagaminus nuo 1940 metų iki šios dienos. Gana daugelis iš tremtinių turi nepaprastai vertingų nuotraukų, kurios be žodžių kalba apie bėgimą iš Tėvynės, komunizmui antrą kartą į ją veržiantis, lietuvių trėmimą į Vokietiją, vokiežių okupacijos metais, vežimą į koncentracijos stovyklas, vergų darbus Vokietijos fabrikuose, ūkiuose ir pan., tremtinių gyvenimą, veiklą ir vargus tremtinių stovyklose, karui pasibaigus, emigraciją į svetimus kraštus iš Vokietijos ar kitų kraštų, darbus emigracijoje, kultūrinį veikimą, kovą dėl Tėvynės laisvės emigracijoje ir pasiektus laimėjimus, k. a. įgytus mokslus, nuosavybes, sukurtas organizacijas ir t.t. O kiek dar vertingų Lietuvos istorijai prisiminimų ir talismanų tremtiniai turi, tai sunku juos ir įvertinti.

Kad Lietuvių gyvenimas ir praeitis amžiams liktų gyva, tam yra isteigtas **Pasaulio Lietuvių Archyvas,** kuris per visų kraštų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės paskirtus įgaliotinius virš minėtą medžiagą renka. Deja, įgaliotiniai yra bejėgiai šiame darbe be visuomenės talkos ir nuoširdumo.

Minėto įgaliotinio Argentinoje pareigas aš esu pasiėmęs, todėl tardamas šį žodį į Argentinos lietuvius, esu tikras, kad kiekvienas, kuris turi Pasaulio Lietuvių Archyvui tinkamos medžiagos, mielai ją perduos man, o aš ją priimsiu ir pasirūpinsiu trumpais, bet išsamiais aprašymais.

Kad ateities kartoms dabartinį lietuvių gyvenimą Argentinoje ir kietą kovą dėl lietuvybės išlaikymo bei Tėvynės laisvės pavaizdavus, aš sutinku kiekvienu momentu padaryti organiacijų valdybų, meno vienetų, mokslą pasiekusių asmenų, pasižymėjusių visuomenininkų, senųjų ir naujųjų ateivių pasiektus laimėjimus, t. y. įgytas nuosavybes, įamžinti foto nuotraukose ir persiųsti Pasaulio Lietuvių Archyvui į JAV. Žinoma, visi pramonininkai bei nuosavybes turintieji turėtų apmokėti nedideles fotografavimo išlaidas. Tas pats pageidautina iš organizacijų, bet negalint aš pats padengsiu tas išlaidas, kurios susidarys, sudarant medžiagą iš organizacijų ar pavienių asmenų gyvenimo.

Taigi, visi Argentinos lietuviai, kurie sutinka, kad jų nuosavybės su aprašymais tilptų Pasaulio Lietuvių Archyve ir kada nors Lietuvių gyvenimo istorijos knygose, visuomet gali kviesti mane į savo namus, fabrikus, įmones ir pan. nufotografavimui ir aprašymui. Visi, suprantą šio reikalo svarbą, prašomi archyvinę medžiagą siųsti ir kitais reikalais kreiptis šiuo adresu: **L. Kančiauskas,** c. Paso de Burgos 1783, Avellaneda.

Tat, talkon į svarbų mūsų tautos darbą, kurio vaisiais ateities lietuvių kartos galės pasinaudoti ir semtis stiprybės.

L. Kančauskas.

Avellaneda, 5. 7. 53.

NAUJA TVORA

(Atkelta iš 5 psl.).

— Aš lieku. Važiuokit su Ponu Dievu.

— Šeima?

— Jau pasiruošus.

— Galini, nekvailiok. Juk žinai...

— Sakau, kad nevažiuoju, — piktai rikteléjo ir jau norėjo eiti Galinis, bet atsisukęs į namą: — — Juozai, prie vežimo! Jau laikas.

— Tėte. — norėjo sakyti kažką Juozas, bet Galinis dar piktesniu balsu suriko:

— Sakiau, prie vežimo. Ar negirdit, kad trenksmai artėja. Jei gerai važiuosit, per naktį būsit prie sienos, — jau ramesniu balsu pridėjo, — nors naktis trumpa. Grįžę sutvarkykit namus. Sodo žiūrėkit...

— Galini, — vėl pradėjo Danyla.

— Ne mažas esu. Sakiau. Žinau, ką darau. Savo niekam neduosiu. Važiuokit!

Galinis nervingu, bet stipriu žingsniu priėjo prie sūnaus ir pabučiavo žandą. Atėjo kiti. Visus pabučiavo. Tik prie žmonos sustojo. Nepažvelgė į akis. Tik apkabino ir palaiké ilgiau.

— Motin, prižiūrėk vaikus, — ir ją stumte įstūmė į vežimą. Priėjęs smarkiai papurté arklius už vadžių ir sučepsėjo lūpomis. Arkliai patys pradėjo greitai žingsniuoti, paskui riščia bėgti.

— Tėvai, — dar šūkteléjo Galiniené. Bet visi žinojo, kad jis vežiman nesės ir niekam iš jo išlipti neleis.

Du vežimai riedėjo paskui vienas kitą. Galinis dar kelis žingsnius paėjo paskui savo tolstantį vežimą, kuris seké įkandin smarkiai važiuojančio Danylos. Ir jis juto, kad jo kojos iš karto pasidaré sunkios.

— Vaikai! Tuoj pailsins arklius. Tas pūstagurklis. Lekia, kaip akis išdegęs.

Bet jam buvo gera, kad jie važiuoja kartu. Jis norėjo, kad jie greičiau pranyktų iš akių. Geriau nematyti. Ir Galinis létu žingsniu priėjo prie naujosios tvoros. Ranka perbrauké per nudažytus statinius. Koja spyré į vartelius taip smarkiai, kad jie atsitrenkę šoko atgal, lyg norėdami pradėti kovą, bet jis sulaiké juos rankomis ir dar kartą visa jėga pastūmė.

Stovėdamas vidury darželio, jis jauté, kad per jo veidą vienas paskui kitą rieda sūrūs rutuliukai. Jie ritasi prie nosies, nusirita ant ūsų, per juos krinta ant lūpų. Toks aitrus kartumas lenda tiesiog į burną.

— —

Rytą, saulei jau pakilus, Galinių ištikimasis šuo garsiai lojo. Kartais jis staugé tokiu gailiu balsu, kad net aidėjo per visą apylinkę, atsimušdamas pamiškėje. Jonas Galinis buvo sukniubęs ant žemės sode prie tvoros. Jis sėdėjo, o galva buvo nusvirusi, kad net žemę sieké. Vieną ranką jis laiké pridėjęs prie krūtinės, o antrąja — už gražiai nudažytos naujosios tvoros statinio. Iš jo burnos, lyg koks raištis, iki pat žemės buvo nutekėjusi ir jau sustingusi juodai raudona siaura kraujo srovelė. Šuo tupėjo šalia jo ir, gailiomis akimis žiūrėdamas, skardžiai staugė.

Lietuviai visame pasauly

ELTOS ŽINIOS

VLIK'O IR MIN. LOZORAIČIO PASITARIMŲ PRANEŠIMAS

1953 m. birželio mėn. 18-24 d. Lietuvos laisvinimą liečiančiais klausimais įvyko eilinis pasitarimas tarp diplomatijos šefo S. Lozoraičio ir VLIK'o pirmininko M. Krupavičiaus, dalyvaujant Vykdomosios Tarybos pirmininkui K. Žalkauskui ir Lietuvos Ministeriui prie Švento Sosto S. Girdvainiui.

Šio pasitarimo metu buvo aptarti šie klausimai:

Ryšium su sovietų vykdomu manevru, siekiančiu užmigdyti pasaulio budrumą, taip pat ir su numatoma Bermudų ir eventualia Keturių Konferencijomis buvo nusistatyta, kurių žygių turi imtis Lietuvos laisvinimo veiksniai Nepriklausomos Lietuvos atstatymo byloje.

Buvo apsvarstytas su min. Lozoraičiu VLIKo paruoštas ir Baltų Tarybos priimtas, skiriamas JTO priklausančioms ir kitoms valstybėms Lietuvos, Estijos ir Latvijos laisvinimo reikalų memorandumas.

Iš diplomatų ir VLIKo atstovų buvo sudaryta komisija paruošti medžiagai, reikalingai ginant Lietuvos Nepriklausomybės bylą. Sutarta, kad min. S. Lozoraitis ateinančio mėnesio bėgyje sušaukia tos komisijos pirmąjį posėdį.

Nusistatyta, kad būtų pageidaujama sušaukti lietuvių politiné konferencija Jungtinėse Valstybėse š. m. lapkričio mėnesį, ir aptarta jos apimtis bei uždaviniai.

Buvo aptarti ir kiti LDŠ ir VLIKo bendradarbiavimo klausimai. Visais tais klausimais buvo pasiektas susitarimas.

Dėl numatomų neoficialių atstovų prie vyriausybių, kur nėra Lietuvos diplomatinių atstovybių, skyrimo pareiškime nuomonių skirtumų. Tuo tarpu, kai min. Lozoraitis laikosi nusistatymo, kad tokių neoficialinių atstovų skyrimas priklauso išimtinai jam, VLIKo ir VT pirmininkai mano, kad tokių atstovų skyrimas, remiantis II Reutlingeno susitarimu dėl LDŠ ir VLIKo bendradarbiavimo ušsienio politikos srityje, turi būti daromas LDŠ ir VLIKo pirmininkui susitarus. Šis klausimas bus praneštas VLIKui ir diplomatams.

Sekantis VLIKo pirmininko ir LDŠ pasitarimas numatomas š. m. liepos mėnesį.

ČILĖ

* **Kun. Jonas Kardauskas** birželio 24 d., savo Vardinėse, atšventė kunigystės 25 metų sukaktį. Savo sidabrinės sukakties proga Jubiliatas Vina del Mar bažnyčioje 9 val. atgiedojo padėkos Mišias, o po pietų klebono, pas kurį jis dirba, kun. Ismael Silva ir Katalikų Akcijos rūpesčiu buvo surengti Jubiliato garbei pietūs, kuriuose dalyvavo vietiniai veikėjai ir žymesnieji to miesto žmonės. Lietuvių ten nėra, o kiti gyvena išsiskirstę, tai jų mažai kas tegalėjo kun. Kardausko sukaktį pagerbti. Kun. Jonas Kardauskas yra pažįstamas ir Argentinoje, nes čia prieš trejetą metų yra su savo broliu lankęsis. Lietuvoje paskutiniu laiku jis yra buvęs Vilkaviškio katedros klebonas. Visą laiką tiek Tėvynėje, tiek Vokietijoje, tiek ir dabar Čilėje pasireiškė dideliu veiklumu, artimo meile ir lietuvišku nuoširdumu. Garbingam Jubiliatui tenka palinkėti sėkmingos veiklos tolimesniuose darbuose ir grįžimo į laisvą Tėvynę, kur galėtų, kaip ir anksčiau, su apaštališku uolumu darbuotis Bažnyčios ir Lietuvos naudai.

Tuo pačiu metu sidabrinį jubilėjų švenčia JAV-bėse kunigai: P. Jakulevičius, J. Mockevičius ir J. Skirkevičius. Kitų jo kurso draugų likimas nežinomas.

BELGIJA

* **Lietuvių trėmimams** ir Lietuvos užgrobimui paminėti Liežo radijas paskyré 15 minučių. Per radiją skambėjo Lietuvos himnas, taip pat buvo duoti paaiškinimai apie minėjimo reikšmę ir gedulo dieną Lietuvoje.

BRAZILIJA

* **Lietuvos gedulo dieną** minint Rio de Janeiro mieste, min. Dr. F. Meieris pasaké ilgą kalbą susirinkusiems Rosario bažnyčios saléje lietuviams, latviams ir estams. Kalbėtojas pažymėjo, kad, nepaisant žiauriausių okupacijos sąlygų, lietuvių tautos moralė nėra palūžusi, tebevyksta tylus, o kartais ir veiksmais pasipriešinimas okupantui. Kas tenka neigiamai vertinti, tai emigracijoj atsidūrusių kai kurių piliečių sumažėjusį jautrumą bei pasiaukojimą pavergtos tėvynės reikalams bei kovai dėl jos išlaisvinimo. Brazilijos poeté Rachel Portela, kuri yra nuvykusi pas savo vyrą inž. K. Audenį, komandiruotą tornybos reikalais į JAV-bes, min. Meieriui atsiuntė iš New Yorko telegramą: "Šiandien, mūsų Tėvynės gedulo dieną, jungiuosi su likusiais Brazilijoje lietuviais, kupina ilgesio ir liūdesio, tačiau tikėdama Dievo Apvaizda, kad netolimoj ateity nebeteks minėti skausmo dienos. Prašau priimti mano solidarumo pareiškimą dėl mūsų brangios Lietuvos kančių".

SEKSTETAS, kuris pirmą kartą Lietuvių Saléje davė koncertą liepos 4 d. Iš kairės į dešinę: vadovas V. Čibavičius, A. Rastauskas, V. Rastauskas, Z. Jaunius, R. Mackevičius, K. Arasimavičius ir V. Namikas.

* **Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas** pasiunté Berlyno burmistrui prof. Reuteriui telegramą, kuria VLIKo vardu reiškiama giliausia užuojauta dėl kritusių, bekovojant su bolševizmu, berlyniečių mirties. Telegramoje pažymima, kad lietuviai gerai supranta, ką reiškia tokios aukos, ir pareiškia savo solidarumą kovoje su raudonuoju slibinu. Telegramą paskelbė vokiečių SWRF, Berlyno radijas ir visa eilé vokiečių laikraščių.

* **Hannoveryje birželio 27-28 d.** buvo sušauktas Europos Lietuvių Bendruomenių atstovų suvažiavimas. Iš mūsų veiksnių jame dalyvavo užs. reik. valdytojas Dr. P. Karvelis ir VLIKo narys J. Jaks-Tyris. Suvažiavimas išklausė mūsų veiksnių ir atskirų kraštų bendruomenių pranešimų apie jų veiklą, taip pat priémé visą eilę reikšmingų nutarimų.

JUNG. AMER. VALSTYBĖS

* **JAV-bėse ypač įspūdingi birželio** įvykių minėjimai buvo suruošti Nem Yorke, Chicagoje, Filadelfijoje ir kt. Apie minėjimą plačiai atsiliepė JAV leidžiama tremtinių ir pačių amerikiečių spauda. Pvz. didžiulis "Chicago Daily News" aprašo, kad Pabaltijo kraštų laisvė yra išlikusi gyva tūkstančių pabaltiečių širdyse. Tik vienoje Illinois valstybėje gyvena apie 150.000 lietuviškos kilmės amerikiečių. Melas, kad tie kraštai savo laisvu noru įsijungė į Sov. Sąjungą. Kad amerikiečiai nepamirštų baltams padaryto smurto, Kersteno rezoliucija yra siūloma dar kartą viešai ir iškilmingai konstatuoti, jog niekas né nemano pritarti rusų įsivaizdavimui, kad būtų sutikta su pavogto svetimo turto pripažinimu vagiui. "Chicago American" įsidėjo St. Piežos straipsnį, dr. St. Biežio, ALTos Chicagos skyriaus pirmininko, lūpomis skelbiantį: "Mes, Amerikos lietuviai, norime, kad Lietuva būtų tokia pat laisva, kaip Amerika". Vedamajame išsamiau paaiškinama, kodėl Amerikos lietuviai birželio išvežimus mini kaip juodžiausio teroro dieną. Kongreso tyrinėjamoji komisija atskleis autentiškus faktus, kokių nusikaltimų sovietai yra padarę civilizacijai ir žmoniškumui. Amerika užgrobimo nepripažįsta. Pulk. P. Žadeikis tebėra laikomas teisėtu Lietuvos ministeriu Washingtone, taip pat pripažįstami visi krašte esą Lietuvos konsulatai. Čikagiečių suruoštame minėjime atstovų narys T. P. Sheenan pabrėžė, kad Eisenhowerio išlaisvinimo politika, pakeitusi Trumano "sulaikymo politiką", padės palaikyti dvasią tautų anapus geležinės uždangos kovojančių dėl savo laisvės. Dienraštis iškilmių aprašyme pažymi, kad taré žodį viešįs Amerikoje kard. Stricho pakviestas vysk. V. Brizgys. Kalbas pasaké kons. dr. P. Daudžvardis, A. F. Wells ir A. Olis. Dr. P. Daužvardis pasiunté visiems laikraščiams sutarčių ir genocido santrauką su Kersteno rezoliucija.

VOKIETIJA

* **Eltos biuletenio redakcijoje** lankėsi Rič. Skerstonas, vienintelis lietuvis, dirbąs seniausioje tarp abiejų Amerikų veikiančioje linijoje Aerovias Nacionales de Colombia. Joje jis eina prižiūrėtojo pareigas ir savo žinioj turi 4 inspektorius. Jis yra apskridęs veik visą pasaulį ir dažnai esti Europoje. Nuolatos įsikūręs Kolumbijoje. Pasakotojo tikrinimu, Kolumbijoje lietuviai gyvena, palyginti, gerai ir turi ten gerą vardą. **Tačiau kaip** JAV-bėse yra gerai apmokamas fizinis darbas, taip Kolumbijoe — biuro darbas.

ALKOHOLIZMO PASEKMĖS

(Atkelta iš 3 psl.).

tas gydymo būdas turi tą pirmenybę, kad alkoholiko nereikia uždaryti, jis tabletes gali imti namuose, žinoma, jei turi geros valios. Gydymą reikia pradėti gydytojo priežiūroj, nes kartais duoda tam tikrų komplikacijų. Gydymas tęsiasi mažiausiai pusę metų. Yra ir kitų gydymo būdų, tačiau jų čia neminėsiu, nes tai grynai mediciniška sritis.

Baigiu Domingo Gomez Rojas žodžiais apie alkoholį:

Įeikite į kambarį tamsų ir niūrų,
kur viešpatauja skurdas ir skausmas,
ir paklauskit, kas dedasi čia,
Dieve mano,
Pasakys, tai yra alkoholis.

Jei eisi į kaléjimus, kur dejuoja
tūkstančiai žmonių mirtingam skausme,
paklauskit, kodėl padaré tiek nusikaltimų
pasakys: dėl alkoholio.

Jei matysi gatvėj nelaimingąjį
einantį, kaip gyvulį, pametusį visą garbę,
ir paklausi tos gėdos priežastį,
Jums atsakys: alkoholis.
Įeikit į beprotnamį, kur valdo
žmogų nustojusį proto,
tiekos griuvėsių, kur yra priežastis,
jums pasakys: alkoholis.

Jei eisi į ligoninę, kur kenčia tiek
nelaimingų mirdami iš skausmo,
Ir paklausi jų verksmo priežastį
žinok tai: buvo alkoholis.
Pažiūrėk šitose gatvėse į spiečius
vaikų jau pražuvusių, o koks baisumas!
Kandidatai nusikaitimų, mirę iš bado,
yra vaikai alkoholio.

O baidykle baisi, žiaurus demone,
tu mums teiki begalinės baimės.
Broliai, nekęskit visa siela,
Prakeikit alkoholį.

Dr. A. Laucis

KRISTAUS KARALIAUS STATULA ATVYKSTA Į LIETUVIŲ BAŽNYČIĄ

Liepos 18 d. 7.30 val. vakaro į Lietuvių Aušros Vartų Parapijos bažnyčią Avellanedoje atvyksta garsioji Kristaus Karaliaus statula, kuri jau kuris laikas lanko Argentinos bažnyčias. Statula bus atlydėta iš gretimosios Piñeyro parapijos ir pasiliks lietuvių bažnyčioje ligi rugpjūčio 16 d. (Marijos į dangų ėmimo šventės). Visi lietuviai yra kviečiami dalyvauti gausiai ir organizuotai. Reikia tinkamai pagerbti Kristų Karalių ir melstis, kad ypačiai ir mūsų Tėvynėje paliautų bedieviškojo komunizmo vergija ir kuo greičiau prasidėtų Kristaus Karaliaus nešama laisvė ir meilės karalystė.

Klebonas

LIETUVOS PASIUNTINYBĖ PAJIEŠKO:

pil. Marijoną Tuskenytę, kilusią iš Velykūnų kaimo. Leliūnų valsčiaus, Utenos apskr., kuri 1930 ar 1932 metais yra atkeliavusi į Pietų Ameriką. Pati pil. Tuskenytė arba ją pažįstą asmenys yra prašoma atsiliepti asmeniškai ar ráštu į Pasiuntinybę, calle Juan Maria Pérez 2820, Pocitos, Montevideo.

Pasiuntinybė.
1953 m. VII. 6 d.

Marijonos Tuskenytės, kilusios iš Velykūnų km., Leliūnų valsč., Utenos apskr., į Argentiną atvykusios apie 1930-32 m., pajieško **J. Stašaitytė - Savickienė** ir **Juozas Strolia,** gyv. 4436 Melbourne Ave., Hollywood 27, Calif., U. S. A.

Sofija Bičiūnaitė, gyv. c. Jorge Chaves 2424, 4 de Junio, pajieško savo brolio **Tito Bičiūno.** Kas turėtų žinių apie jį, prašome pranešti pajieškančiajai arba "Laiko" Red.

* PARDUODAMAS italų gamybos 80 bosų, 4 registrų geras AKORDEONAS. Teirautis telefonu: 26-9672.

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgiu pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnuja patys šeimininkai.**

* **„LIETUVA“** Sav. V. Nalivaika. Dėl informaciju kreiptis: **Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes),** escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584.

* **„PENSION LITUANA“,** sav. Juozas Palgis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnu ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 17.

* **„ŽEMAITIJA“.** Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

* **CONDOR HOTEL,** Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik $ 19.

* **KAZIMIERAS STANKŪNAS** vasaros ménesiams įsnuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje **Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba.** Dėl sąlygu kreiptis laiškų į savininką arba teirautis „LAIKO“ red.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027.

TEMPERLEY

LIETUVIS VIEŠOJO PARDAVIMO VEDĖJAS

Mūsų tautietis p. **Leonas Gotcaitis** yra ilgametis "Cia de Seguros El Comercio" tarnautojas. Už sąžiningą ir sumanų savo pareigų ėjimą šiomis dienomis gavo paaukštinimą. Tenka pažymėti, kad L. Gotcaitis turi taip pat savo privačią viešojo pardavimo (martillero) įstaigą, c. Andes 253, Lomas de Zamora mieste. Šiomis dienomis jis yra padaręs savo profesijos rekordą: pardavė namus už 300.000 pesų. Mūsų tautiečiui daug sėkmės.

Koresp.

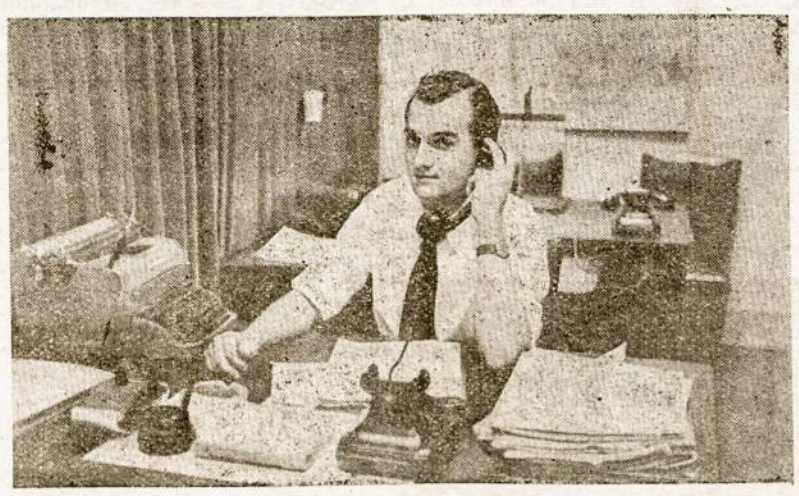

Leonas Gocaitis prie savo darbo stalo.

* **Juozas Kušlis** iš Monte Grande šiuo metu atlieka karinę prievolę. Jo téveliai laukia greitai sugrįžtant.

VILLA LUGANO

GRAŽUS VAKARAS LIETUVIŲ CENTRE

Liepos 5 d. Lietuvių Centras surengė vakarą. Nežiūrint labai šalto oro, svečių buvo prisirinkę pilnutėlės Lietuvių Centro patalpos.

Pirmojoj programos daly tos draugijos choras, p. A. Petraičiui vadovaujant, sudainavo keletą dainelių, sulaukdamas karštų publikos plojimų. Reikia pažymėti, kad choras padaré gražią ir didelę pažangą.

Véliau Lietuvių Centro vaidintojai - mėgėjai sklandžiai suvaidino K. Runimo komediją "O už savaitės vél antros vestuvės". Visi vaidintojai labai puikiai atliko savo roles, už ką svečiai nesigailėjo plojimų, pageidaudami daugiau tokių parengimų.

Bitė Kamanė

MŪSU MIRUSIEJI

PALAIDOTAS J. REMEIKIS

Liepos 4 d. staigiai miré 52 metų amžiaus mūsų tautietis Jurgis Remeikis. Velionis buvo kilęs iš Masakulio km., Aluntos valsč., Utenos apskr. Į Argentiną atvyko prieš 26 metus ir su savo broliu Jonu Remeikiu turėjo siuvyklą Piñeyre. Nuliūdusius paliko brolį Joną su šeima. Su religinėmis apeigomis liepos 5 d. palaidoats Sarandi kapuose.

MIRĖ DOMININKAS EIMANTAS

Liepos 5 d., po trumpos ligos, savo namuose, Peru 2631, 4 de Junio, miré Domininkas Eimantas. Velionis buvo gimęs 1903 m. Valalio km., Ukmergės apskr. Argentinon atvyko 1927 m. ir čia sukūré šeimą su Emilija Riškaite. Dirbo įvairiuose darbuose. Paliko giliame nuliūdime žmoną ir sūnų Alfonsą, giminių Lietuvoje ir Š. Amerikoje. Palaidotas Sarandi kapinėse liepos 7 d. Jį palydėjo su religinėmis apeigomis kun. K. Černiauskas ir būrys lietuvių.

AUKOS D. EIMANTO LAIDOTUVĖMS

A. a. Domininko Eimanto laidotuvėms Alfonso Baniulio ir Poviio Rastausko pastangomis buvo surinkta aukų. Aukojo šie asmenys: $ 50: I. Baltrunas. Po $ 20: P. Drusys ir T. Klinko. Po $ 10: A. Bareikis, Dos Santos, J. Vanagas, J. Kliauga, P. Tainovis, J. Šumskas, J. Badovina, D. Giordano, S Cepla, J. Račkauskas, I. Iglesias, I. Arondus, R. Romero, Maminskas, S. Povilonis, A. Baniulis, P. Šantaras ir A. Pečkaitis. Po $ 5: O. Kareivienė, S. Merma, A. Portela, P. Gibavičius, K. Misiura, P. Rastauskas, E. Buzienė, V. Deveikienė, P. Sakalauskas, A. Paliukas, A. Matulionis, P. Mainonis, P. Kungys, A. Savickaitė, P. Miliauskas, B. Gokas ir A. Šantaras. Po $ 3. P. Mačiulis ir A. Paršelis. Po $ 2: E. Dernaus ir J. Grigaliūnas. $ 1: A. Jurgelaitis. $ 0,80: B. Grigaitis.

MONTEVIDEO

A. A. JUOZAS MUSTEIKIS

Urugvajaus lietuvių kolonija birželio 25 d. neteko savo veterano: vienoje Montevideo sanatorijoje miré Juozas Musteikis. Veteranu jį vadino ne tik dėl jo amžiaus, kurio turėjo jis jau 82 metelius, bet ir dėl jo lietuviško darbo pastangų, veikliai ir kilniai reikštų nuo pat atvykimo į šią šalį 1927 metais.

A. a. Musteikis buvo uteniškis, jis pasižymėjo visuomeniškumu, savo gimtosios šalies meile, savo papročių ir savo tarmės išlaikymu. Jam ir Montevideo buvo tik "Montevidela"...

Bet likimas jam leido savo gimtojoj šaly pabūti neilgai. Didelė jo gyvenimo dalis praėjo Petrapilyje. Nors būdamas ten darbininkas ar vežėjas, J. Musteikis patriotinėje ir labdaringoje veikloje bendradarbiavo su tokiais žymiais lietuviais, kaip vysk. P. Karevičium, vysk. P. Būčiu, Aug. Voldemaru, Vacl. Čarneckiu.

Urugvajuje lietuvių kolonijoje irgi nebuvo né vieno žymesnio reikalo ar įvykio, dėl kurio velionis nebūtų dirbęs, aukojęs ir sielojęsis. Ne visi jo norai išsipildė ir ne visos pastangos laimėjimais apsivainikavo, bet pagal savo sugebėjimus ir pastangas jis nusipelné nemaža. Ypač dideli a. a. Juozo Musteikio nuopelnai labdarybės ir lietuviškos kultūros rėmimo srityje. Gyvendamas vienas, kietai ir kukliai, jis didelę savo darbininkiškų santaupų dalį skirdavo tai kolonijoje įvairiems reikalams, tai tremtinių vaikams, tai bažnyčiai, tai spaudai. Jis buvo ir "Laiko" garbės leidėjas, vienas pirmųjų parėmęs šio laikraščio išleidimą.

Pats bolševikų revoliucijos metu Rusijoje patyręs bado ir žiaurumų, J. Musteikis giliai sielodavosi dėl Lietuvą užgriuvusios nelaimės, bet vis guosdamasis sakydavo, kad "tai ilgai negalės būti."

Paskutiniais velionies gyvenimo metais ir dienos buvo sunkios. Senelis jau visai paliego, neprigirdėjo, pameté atmintį ir nuovoką. Tėvų jėzuitų rūpesčiu jis tačiau buvo patalpintas į žmonišką sanatoriją, lankomas ir apmokamas.

Jo mirties žinia greitai koloniją perléké ir, nors darbo dieną, didelis tautiečių būrys palydėjo jį į Cerro kapines. Gražūs Lietuvos Pasiuntinybės, katalikiškosios visuomenės ir Kultūros Draugijos vainikai buvo lyg padėka velioniui už jo lietuviškąjį, katalikiškąjį nuoširdumą ir darbą.

Jo nuopelnus kolonijai ir tautai prie kapo jautriai iškėlė kapelionas kun. Vl. Mikalauskas ir min. dr. K. Graužinis, o visi tautiečiai iš širdies savo veteranui sugiedojo Amžinąjį Atilsį.

K.

KARALIŠKOS VESTUVĖS LIUKSEMBURGE

Su didžiulėmis iškilmėmis, kokių po karo dar nebuvo, dvi katalikiškos valdovų dinastijos susijungė karališkomis vestuvėmis. Belgijos karalius Baudouino sesuo Jozefina Karlota, 25 metų amžiaus, ištekėjo už Liuksemburgo didžiosios kunigaikštystės sosto įpėdinio kunigaikščio Jono, turinčio 32 metus. Jų moterystę Liuksemburgo Notre Dame katedroje iškilmingai palaimino Švento Sosto nuncijus Belgijai vyskupas Fernando Cento. Dalyvių tarpe buvo jaunosios tėvas buvęs Belgijos karalius Leopoldas III, didžioji Liuksemburgo kunigaikštienė Karlota, Belgijos karalius Baudouinas, buv. Italijos karalius Humbertas su žmona, Olandijos karalienė Julijana, 22 kunigaikščiai, 18 princesių, daugybė oficialių atstovų iš Belgijos, Liuksemburgo, Olandijos, Norvegijos, Danijos, Lichtenšteino, Austrijos, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos.

Anglijos princesė Margarita nedalyvavo dėl savo senelės karalienės Marijos mirties. Iš Anglijos buvo atvykęs sosto įpėdinio Jono auklėtojas benediktinas John Maddor, rektorius tos mokyklos, kurioje mokėsi jaunasis.

Senoji Liuksemburgo sostinė paprastai turi apie 70.000 gyventojų, o vestuvių dieną ten buvo virš 150.000 žmonių. Ypač gatves užplūdo belgai, vaikščiodami pro iliuminuotus ir gėlėmis bei abiejų kraštų véliavomis išpuoštus namus.

Jaunąją prie altoriaus atvedė buvęs karalius Leopoldas III. Jaunikis atvyko Liuksemburgo pulkininko uniformoj.

Kunigaikštienės rūmuose vestuvių puotoje dalyvavo 750 kviestų svečių, o tuo tarpu gatvėse žmonės nuolat réké, sveikindami jaunąją porą. Jie taip pat buvo visą vakarą vaišinami ir ten pat linksminosi. Po vestuvių karališkoji jaunavedžių pora léktuvu išskrido į Romą, o iš ten į Vidurželmio jūrą ir Afriką. Grįžę apsigyveno Betzdorfo viloje apie 20 km. nuo sostinės.

Šios vestuvės buvo lyg senovės karališkų vestuvių atspindys, primenąs buvusius ir jau nykstančius laikus.

AUTOMATINIS NELAIMĖS PRANEŠĖJAS

JAV mokslininkai dabar tobulina naują išradimą. specialų elektroninį prietaisą prie léktuvų, kurs įvykus léktuvo avarijai, iškrinta iš léktuvo, savaime iškelia anteną ir pradeda leisti signalus, pažymėdamas léktuvo numerį, nelaimės laiką ir padėdamas nustatyti nelaimės vietą. Įtaisas automatiškai veikia visą parą. Jo dėka galima daug greičiau atrasti nelaimės vietą ir geriau suteikti pagalbą.

A. a. Juozas Musteikis

„LIETUVIŲ DIENOS“
Vienintelis pasaulio lietuvių iliustruotas žurnalas.
„LIETUVIŲ DIENŲ“ kiekviename numery telpa virš 40 dideliu, įdomių ir aktualiu nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.
„LIETUVIŲ DIENOS“ duoda įdomių straipsnių, beletristikos, poezijos, įvairios kitos informacijos.
„LIETUVIŲ DIENŲ“ vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Prašykite, kad Jums „LD“ užsakytų Jūsų giminės bei pažįstamieji J.A.V-se. Metiné prenumerata 4 dol.. Administracijos adresas: „Lietuvių Dienos“ 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. USA.

GEN. T. DAUKANTO PADĖKA

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Sukakus keturiems metams mano gyvenimo šioje šalyje, prašyčiau leisti man Jūsų laikraštyje pareikšti viešą padėką už suteiktas man dovanas šeimoms ir asmenims: pp. žideliams, F. Vaitkevičiui, Žekaitei, Varškiui, čikštams, Šulniams, Rakauskui, Ramanauskui, Petraičiams, Poviloniui, Palačioniui, Sudniui, Ryseliams, Norkams ir Karosams, Macaičiui, Kavaliauskui, Kasparui, Gilvydžiui ir Gilvydytei, Liutkevičiams, Geigams, Dambravai, Bernatavičiui ir Burbams, Deveikiams - Pipirams, kun. Baltrumui ir p. čekanauskienei. Ypatingai dėkoju šeimoms, pas kurias esu kaip namie, — Vitkauskams, Masiuliams, Janulioniams, Sadukams, Matulaičiams ir Šulcams. Dr. J. Gintylai ir jo šeimai dėkoju už nuolatinį rūpinimąsi mano sveikata.

Prašau primti gilios pagarbos pareiškimą **T. Daukantas.**

Avellaneda, 1953 liepos mėn.

* **J. A. Bargen,** Minnesotos profesorius, aiškina, kad skilvio bei žarnų virškinimo sutrikimai yra civilizuoto žmogaus gyvenimo reiškiniai. Pusė iš jų yra nervinio pobūdžio. Kad žmogus normaliai virškintų, jis siūlo gerai pavalgyti pusryčių, juos papildyti lengvais pietumis ir visiškai ramiai pavalgyta vakarienę. O be to reikia daug miego. Jis bara tuos, kurie iš ryto ant greitųjų ką praryja ir bėga į darbą.

CASA "MITRE"
Laidotuvių aptarnavimas
Automobiliai vestuvėms
Ved. **Stasys Albertas Timinskas**
7 de Mayo 1901, 4 de Junio
(Prieš Poliklinika "EVITA")

* **MOTERU GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY“.** Ivairiausiu madu šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metu praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

* **ČIUŽINIU, UŽUOLAIDU DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ.** Parduodama bovelna, vilnos, ivairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. **Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires.** T. E. 60-2784.

V. MAČERNIS y Cia
atlieka gelžbetonio (hormigón armado) ir visus statybos darbus greitai ir sąžiningai.
Teirautis:
JUNCAL 1258 — Buenos Aires.
T. E. 41-1859.

o o
o **FOTOGRAFUOJU** o
o organizaciju, šeimu ir pavieniu o
o asmenu šventes bei kitus ivykius o
o Kreiptis laiškų ar asmeniškai: o
o L. KANČAUSKAS, o
o Paso de Burgos 1783-Avellaneda o
o o

RADIO TECHNIKAS
V. RAMANAUSKAS
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64-4154

* **Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ** Fabrikas
SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS
Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000)
4 de Junio

KRAUTUVĖ „NARUŠIS“
Maisto produktai, gérimai ir smulkios prekės; c. **Unanue 6360, Villa Lugano.** Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral.** Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* **MINKŠTU KĖDŽIU DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: **Cosquin** 5565, Villa Lugano.

JUOZO ŠNIPO BATU DIRBTUVĖ ir Cigarečiu Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni

* **HORACIO E. CZOP** fotografuoja vestuviu, gimtadienio, sužiedotuviu, krikšto ir ivairiu švenčiu progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

Imprenta de " L A I K A S "
Mendoza 2280 * Avellaneda

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

Buenos Aires Avellaneda

GRAŽUS KONCERTAS LIETUVIŲ SALĖJE

Malonaus naujumo į lietuvišką gyvenimą įnešė Vyt. Cibavičiaus vadovaujamas vyrų kvartetas ir sekstetas, kartu su DAINOS Ansamblio tautinių šokių grupe, duodamas liepos 4 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, gražų koncertą. Koncertas pradėtas vyrų kvarteto, kuris gražiai sudainavo "Nurimk, sesut" (Vl. Jakubėno), "Baltosios Kalėdos" (I. Berlin), "Havajai" ir "Pajūriais, pamariais" (V. Kuprevičiaus). Tiek tautinės dainos, tiek tarptautiniai šlageriai buvo gerai paruošti ir išpildyti.

Vyt. Namiko vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko Kubilą, Voveraitę ir Šustą. "Voveraitės" šokis buvo pirmą kartą parodytas ir savo gyvumu bei originalumu iš karto patrauké žiūrovus.

Po trumputės pertraukos vyrų sekstetas dar stipriau ir geresniu susidainavimu davė keletą panašių kaip kvartetas lietuviškų ir tarptautinių dainų. Buvo padainuota "Tykus buvo vakarėlis" (J. Strolios), "Miškų gėlė", "Rosamundi", "Septintasis Rojus" ir "Ei, Lietuvos kareivėliai" (St. Šimkaus). Dainos buvo atliktos su sodriu darnumu ir publikos šiltai sutiktos. Keletą dainų turėjo pakartoti, nors pakartojimui dainininkai buvo gana šykštūs. Publika už dainas tikrai gausiai plojo ir būtų buvusi labiau patenkinta, jei būtų dainavę daugiau dainų.

Pabaigai šokių grupė davė jau žinomus, bet visuomet naujus ir maloniai mūsų tautiečių laukiamus tautinius šokius: Lenciūgėlį, Rugelius, Sukčių ir Malūną. Čia vėl pasirodė su nauju šokiu — tai Sukčium, kuris buvo gausiais plojimais palydėtas. Ypatingai visiems patiko Malūnas, kurį šokėjams teko net pakartoti.

Bendrai imant, koncertą reikia skaityti visiškai pavykusiu ir išpildžiusiu tiek reng ėjų, tiek ir gausios publikos lūkesčius. Tokie nauji dalykai tik skatina mūsų organizacijas rūpintis visuomet duoti ką nors naujo, o lietuviškąją koloniją — labiau stengtis įvertinti mūsų organizacijas ir meninius vienetus. —

Np.

LINKSMAS POPIETIS

Tokiu vardu buvo pavadintas Šv. Cecilijos choro rengiamas "Lietuvos Aidų" radio valandėlei paremti vakaras. Tačiau šis popietis turėjo ir rimtąją dalį, nes kartu buvo paminėta Argentinos Nepriklausomybės šventė — liepos 9-toji.

Oficialioji popiečio dalis pradėta Argentinos ir Lietuvos himnais, kuriuos, grojant plokštelėms, sugiedojo visa salės publika. Radio Valandėlės vedėjas Zef. Juknevičius po himnų ispanų ir lietuvių kalbomis trumpai nušvietė dienos reikšmę, pabrėždamas reikalą būti ištikimais Argentinai ir savo tautai, būti vieningais ir organizuotis.

Linksmoji dalis pradėta Villa Lugano Lietuvių Centro vaidintojų būrelio komedija "Kurčiu žentu", kurį režisavo žinoma scenos darbuotoja E. Ryselienė. Pažymėtina, kad vaidintojus sudaré jaunieji lietuviukai, kurie jau ne pirmą kartą rodosi scenoje. Kurčiąjį senį vaidino R. Mankus, jo dukterį — Broné Rukšėnaitė, Simaną, jo tarną, — A. Ruplėnas, Kazį, dukters jauniką, — V. Misiūnas ir darbininką — A. Liveikis. Komedija tikrai buvo linksmai nuotaikinga ir publikai sukėlė gardaus juoko.

Pabaigai žinoma Lietuvių Salės deklamatorė Zuzana Vanagaitė padeklamavo keletą eilėraščių bei padainavo keletą įscenizuotų dainelių, kurias susirinkusieji dar iššauké pakartoti. Po programos svečiai dar keletą valandų lietuviškai pasilinskmino ir pašoko.

SVARBUS ARLB SUSIRINKIMAS

Liepos 5 d. 12 val. "Laiko" patalpose įvyko Arg. Liet. Bendruomenės Centro Valdybos kartu su Apylinkių Valdybų atstovais svarbus posėdis. Posėdyje dalyvavo CV nariai: Ig. Padvalskis, St. Mikelionis, L. Sruoga, inž. L. Stašaitis ir kun. P. Garšva. Apylinkes atstovavo: Avellanedos apyl. — M. Galeckas ir S. Kaibutas, Hurlingham — pirm. J. Nakutis ir Viliamas, Temperley — pirm. P. Vaitkevičius ir J. Bubnovas, Villa Lugano — pirm. V. Naruševičius. Be to, dar dalyvavo Garbės Teismo narys Vl. Veselauskas ir Pasaulio Lietuvių Archyvo įgaliotinis L. Kančiauskas. Buvo aptartį įvairūs veikimo klausimai ir ateities planai. Ypatingos svarbos turi pramatymas visuotinio susirinkimo, kuriame bus iš naujo renkama Bendruomenės Taryba ir kiti valdomieji organai.

GRAŽIAI ĮSIKŪRĖ

Gladys Gervyliuté de Mušič liepos 9 d. savo bute, Alberti 1124, Bs. As. surengė jaukią arbatėlę, kurioje dalyvavo kun. K. Černiauskas, jos mamyté ir sesuté. Kaip žinoma, p. G. Gervyliuté sukūré prieš keletą ménesių šeimą su žymiu grožio saliono savininku Mušič. Juodu šiuo metu turi didelį grožio salioną c. Guido 1534, Buenos Aires, ir Mar del Platoje Hotel Provincial pastate. Arbatėlės proga p. Mušič papasakojo apie savo darbus Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir pagaliau Argentinoje. Ta pačia proga p. p. Mušič "Laikui" paaukojo 200 pesų. Reikia pabrėžti, kad jų grožio salionas yra vienas iš pirmaeilių Argentinos sostinėje ir turi nepaprastai didelį lankytojų skaičių.

* **DARIAUS IR GIRĖNO** bei Maironio minėjimas Lietuvių Salėje bus liepos 19 d. 5(17) val. Bus atitinkamos paskaitos, įvairumai ir LIETUVIŠKOS FILMOS, kurias parodys J. Gilvydžio vadovaujamas K. T. "Vytis".

* **Pilypas Vaitkevičius**, kuris neseniai Temperley mieste pardavé savo didelę kepyklą, liepos 8 d. nupirko didelį dviejų aukštų namą, Brasil 800, 4 de Junio, pusė kvadros nuo Lietuvių Salės. Taip pat kartu su St. Jaspelkiu ir Juozu Zubricku perémė tame name esančią kavinę - barą. Jie rengiasi kavinę praplėstį ir patobulinti, kad būtų vietos visokiems lietuvių subuvimams bei pasilinksminimams. Dabar pradėti remonto darbai ir tikimasi, kad už poros savaičių jau veiks didelis ir gražus restoranas.

* **Kun. Pranas Baltrumas** įvairiais reikalais liepos 5 d. buvo iš Balcarces, kur nuolat gyvena, atvykęs į Buenos Aires ir apsistojęs pas TT. Marijonus. Ta proga aplanké savo prietelius, turėdamas progos pasikalbėti savo kalba, nes ten gyvena vienas ir tokių progų retai turi. Liepos 11 d. išvyko atgal į Balcarce.

* **Juozas Zubrickas**, virš ménesio laiko gydęsis druskos voniose Caruhé vietovėje, birželio 20 d. grįžo atgal į Buenos Aires. Dabar jau jaučiasi visiškai pasveikęs.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
AVELLANEDOS SKYRIUS

š. m. rugpiūčio 1 d. 20(8) val., šeštadienį, Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, rengia

VAKARĄ

Bus suvaidinta Seirijų Juozo 3 veiksmų komedija:
"MAŽAS KRYŽELIS, BET SUNKUS"
Po vaidinimo šeimyniški šokiai.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

Naujosios spaustuvės skoloms mokėti ir "Laikui" aukojo šie Naujieji Rėmėjai:

$ 200: Gladys Gervyliuté de Mušič.

Po $ 50: I. Dailydė, B. Mickevičius, W. Balutovič.

$ 20: E. Dzeveckienė.

$ 15: A. Žaidis.

Po $ 10: B. Aksenavičius, B. Baltušis, J. Kemėšis, V. Matulaitis, J. Sprindys, B. Staniulionis ir J. Vulcas.

Po $ 5. A. Baltrunienė, A. Ivoškaitė, J. Mažeika, J. Rudienė ir S. Šiurila.

$ 3: A. Aurila.

Visiems Gerbiamiesiems aukotojams Spaustuvės Administracija ir "Laiko" Redakcija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

Elena Sakalauskaitė Mekšriūnienė, Berisso lietuvių visuomenininkė ir didelė "Laiko" rėmėja.

* **Inž. Jonas Čekanauskas**, pasinaudodamas vaikų atostogomis, su šeima išvyko pailsėti į Kordobą.

* **Antanas Matulis**, liepos 10 d. atvykęs iš Rosario S. Andrejauskaitės ir St. Jaspelkio vestuvėms, aplanké "Laiko" spaustuvę, pasidžiaugė šio laikraščio daroma pažanga ir ta proga paaukojo 50 pesų. Su juo kartu buvo atvykusi jo dukrelė Elvyra Z. Matulytė, jaunosios téveliai S. ir B. Andrejauskai, E. Andrejauskas, J. Užkuryté. Jie visi Buenos Airėse išbus trejetą dienų.

* **Vladas Jasgevičius** kartu su Antanu Deguliu San Justo miestelyje turi daržovių ūkį. Jie neseniai ten įsigijo po žemės sklypą ir ruošiasi statyti patogius namus P. p. Jasgevičių namuose daugelis rańda nuoširdžią globą ir lietuvišką vaišingumą.

* **Algirdas Dailydė** gal vienintelis iš lietuvių turi gumos apdirbimo įmonę, kurioje gamina įvairius žaislus bei reikmenis namams. Jo mamytei neseniai buvo padaryta sunki operacija.

* **Povilas Jalinskas** atlieka karinę prievolę San Miguel mieste. Šiomis dienomis dėl švenčių buvo atvykęs į Buenos Aires.

* **Adelė Talutytė** savo draugę Edi Perelio ne tik lieuviškai kalbėti, bet ir skaityti bei rašyti išmoké. Ji dažnai lankosi lietuviškuose pareangimuose.

* **Jurgis Gilvydis** po ilgo laukimo gavo telefoną savo namuose: 21-8739.

* **Aldona Mackevičiūté Zotovienė**, atvykusi iš Kordobos ir keletą savaičių viešėjusi pas savo motiną ir gimines, liepos 14 d. išvyko atgal į Kordobą. Grįžusi vėl perims Lietuvių Mokyklos vadovybę.

* **Joana Salučkaitė** savo gimimo dienos proga tévelių namuose, Florencio Varela miestelyje, liepos 12 d. turėjo gražią šeimyninę šventę. Jos tėvelis turi peilių fabriką ir tuo gerai verčiasi.

PADĖKA

Bruno Bučiui - Bučinskui
už paaukotą Liet. parap. bažnyčios didžiajam altoriui gražų užtiesalą nuoširdžiai dėkoja

Parapijos Klebonas

PADĖKA

Dr. J. Mikelioniui už malonią pagalbą ir priežiūrą operacijos metu nuoširdžiai dėkoju. Taip pat kun. K. Černiauskui, visiems kaimynams bei pažįstamiems, mane per penkiolika dienų sanatorijoje "Avellaneda" skaitlingai lankiusiems, tariu nuoširdžią padėką

Antanas Matulionis.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado Concesión Nº 4289
Tarifa Reducida Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja **Red. Kolegija.** Red. **Pranas Garšva.** — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 30.—, pusm. $ 17.—, vienas nr. $ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

17 DE JULIO 1953 — VI METAI — Nr. 94

JURGIUI REMEIKIUI mirus,

jo broliui ir brolienei **Jonui ir Uršulei Remeikiams** bei jų sūnui **Aldui** liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia

Galeckai ir Černiauskai

ŠEIMOSE

NAUJA ŠEIMA

Liepos 4 d. City Bell bažnyčioje kun. dr. K. Černiauskas palaimino Zinos Lepeškevičiūtės ir Kosto Gelbūdos moterystę. Santuokos liudininkais buvo A. Morkūnienė ir J. Naudžiūnas. Po religinių apeigų jaunosios tėvelio namuose buvo gražios vestuvinės vaišės, kur dalyvavo jaunųjų artimųjų būrys. Pažymėtina, kad jaunoji Argentinon yra atvykusi, dar maža būdama, 1936 m., o jaunasis — iš tremties 1948 m. Šiuo metu jis su St. Mikelioniu turi kėdžių fabriką Villa Lugane.

SUKŪRĖ ŠEIMĄ

Aušros Vartų bažnyčioje liepos 10 d. susituoké policijos oficialas Stasys Jaspelkis (Kalpeskis) su rosariete Sigita Andrejauskaite. Svotais buvo Sofija Verseckienė ir Leonardas Ivoškus. Tuoj po religinių apeigų artimiesiems jaunieji surengė pietus, o gražios vestuvių vaišės, kuriose dalyvavo jaunosios téveliai ir giminės iš Rosario ir jaunojo draugai bei artimieji, įvyko liepos 11 d. Reikia pabrėžti, kad abu jaunieji, nors gimę Argentinoje ir dirba daugiausiai su vietiniais, puikiai gražiai kalba lietuviškai. St. Jaspelkis yra Vyčių Sąjungos narys. Vestuvėse sveikinimo kalbas pasaké kun. dr. K. Černiauskas, P. Sakalauskas ir P. Vaitkevičius, linkėdami sėkmingo šeimyninio gyvenimo.

Jaunajai šeimai tenka palinkėti daug saulėtų dienų ir taip pat visuomet būti ryšy su lietuviškąja kolonija.

GRAŽIOS KRIKŠTYNOS

Marija Elena Žekytė, Elenos Šovinytės ir Jono Žekių dukté, liepos 12 d. iškilmingai buvo pakrikštyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Antonija Žekytė ir Juozas Limba. Po krikšto apeigų p. p. Žekių namuose, Villa Sastre, Temperley, nemažas būrys giminių, lietuvių kolonijos kultūrininkų ir vietinių buvo susirinkę į gražiai paruoštus pietus. Vaišių stalą puikiai papuošė gražus ir didelis p. K. Gikienės tortas, už kurį p. p. Žekiai per korespondentą reiškia nuoširdžią padėką. Ta pačia proga kun. P. Garšva pašventino naujus E. ir J. Žekių namus.

Primintina, kad J. Žekys visą laiką buvo veiklus Liet. Jaunimo Dr-jos ir Vaidintojų Būrelio darbuotojas bei uolus Šv. Cecilijos choro narys. Tokioje šeimoje užtat jaučiama tikra lietuviška dvasia ir lietuviškas nuoširdumas.

* **Martynas ir Sulema Mankevičiai** džiaugiasi susilaukę pirmojo sveiko ir gražaus sūnaus Osvaldo.

* **Adelė ir Vincas Grigaičiai**, "Laiko" Garbės Leidėjai, p. Grigaičio vardinių proga liepos 9 d. surengė savo draugams ir artimiesiems gražią vakarienę. Vakarienėje buvo dukté su žentu p.p. Jasiuliai, p.p. Vitkauskai, kun. K. Černiauskas, p.p. Gurevičiai ir kt. Visi jaukiai praleido keletą valandų, malonios šeimos vaišinami.

* **Juraté Baranauskaitė** buvo stipriai susirgusi, bet tėvelių ir gydytojo prižiūrima baigia sveikti savo namuose.

* **Nelida Girdauskaitė**, kuri dėl didelio susižeidimo anksčiau buvo ligoninėje ir pagijusi buvo grįžusi į namus, nuo liepos 2 d. vėl yra paguldyta į "Evitos" ligoninę.

* **Petras Juras**, nelaimingai krisdamas, buvo susimušęs galvą, bet buvo pagerėjęs. Dabar galvos skausmai vėl prasidėjo ir, gydytojų patariamas, turės daryti sunkią galvos operaciją. Yra paguldytas Instituto Haedo 4 aukšte, 15 lovoj, Haedo mieselyje.

* **Povilas Bučelis** paskutiniu metu buvo susirgęs ir turėjo net dvi operacijas, bet tas mažai tepadėjo. Gydosi savo namuose, Avellanedoje. Pažymėtina, kad jis, Argentinon atvykęs prieš 50 metų, čia yra išauginęs vieną iš gausiausių šeimų: turi 4 sūnus ir 4 dukteris.

* **Andrius Barišauskas** susirgo ir yra paguldytas Muñiz ligoninėje, Bs. Aires.

* **Jonas Degulis**, kurį laiką gydęsis privačioje klinikoje, grįžo į savo namus, tačiau sveikata ir toliau yra rimtame stovyje. Namuose yra slaugomas savo žmonos ir brolio.

* **Antanas Jacevičius** jau kuris laikas yra suparaližuotas ir gydosi savo namuose.

* **Juozas Verseckas** sirguliuoja ir gydosi savo namuose, bet po truputį dar gali dirbti.

* **Marija Leskevičienė** neseniai turėjo sunkią operaciją, bet, grįžusi į namus, pamažu sveiksta.

BERISSO

„MINDAUGAS" RENGIA KONCERTĄ

Rugpiūčio 1 d., šeštadienį, "Mindaugo" Dr-ja rengia visiems Berisso lietuviams gražų koncertą, kuriame iš Buenos Aires atvykęs Kvartetas, ir Sekstetas, vadovaujamas Vyt. Cibavičiaus, bei Tautinių Šokių Grupė, vadovaujama Vyt. Namiko, išpildys įdomią programą. Programa prasidės punktualiai 9 val. vak. Koncertas bus "Nemuno" Dr-jos salėje, Montevideo 1578. Po programos bus linksmi šokiai.

BUVO GRAŽUS VAKARAS

Liepos 4 d. Savišalpos ir Kultūros Dr-ja "Nemunas" savo salėje surengė gražų vakarą su vaidinimu ir jaunųjų deklamacijomis. Buvo suvaidinta linksma komedija "Geriau véliau, negu niekad". Vaidmenis tinkamai atliko žinomi šios Dr-jos vaidintojai: B. Berontaitė, V. Mataraitė, L. Mažuolytė, K. Kvedaras, K. Štreimikis, A. Kalibatas ir A. Seperka. Veikalą gerai surežisavo K. Štreimikis, sufleriumi buvo P. Mažuolis, scenos paruošimui vadovavo J. Meškinis. Be to, dar buvo keletas eilėraščių, kuriuos deklamavo A. Dulké, N. Ramanauskaitė ir R. Skikas. Programai vadovavo Vl. Čečys. Publikos buvo gausiai susirinkę ir vakaru ji buvo patenkinta. — **L. K.**

* **Bruno Aksenavičius** darbo reikalais yra išvykęs į Neuquen. Jo žmona ir dukté gyvena savo namuose ir puikiai veda namų ūkį.

* **Berisso lietuviai** rengiasi neprastai šventei. Ne tik lietuvių kolonija, bet ir visas Berisso miestas greitu laiku susilauks iš savo tarpo pirmojo kunigo. Tai Leopoldo Zubausko, kuris šių metų pabaigoje bus įšventintas kunigu. Jo tėvelis Jonas Zubauskas, į Argentiną atvykęs 1908 m. ir čia sukūręs šeimą su G. Spudaite, išaugino ir išmokslino penkių vaikų šeimą, iš kurių tarpo yra ir būsimas kunigas Leopoldas. Jo pirmųjų iškilmingų šv. Mišių laukia visi lietuviai.

* **Muz. Vaclovas Rymavičius**, Alf. Petraičiui atsisakius, perémė vadovauti "Mindaugo" Dr-jos chorui. Kadangi jis yra labai užimtas choru ir visuomeniniais darbais Buenos Airese, tai į Berisso atvažiuos tik vieną kartą per ménesį.